

Olimp

Hrvatski olimpijski odbor
Croatian Olympic Committee

Broj 48 / rujan 2013.

ISSN 1331-9523

OLIMPIJSKE LEGENDE:
Mira Bjedov-Nikolić

POVIJEST HRVATSKOG ŠPORTA:
Obljetnice: Franjo Glaser

ŠPORT NA INTERNETU:
Hrvatski košarkaški savez

**VELIKA NADA
HRVATSKOG
TENISA:**
*Borna
Ćorić*

PBZ GRUPA POVEZUJE NAS USPJEH

 PBZ CARD

 PBZ ŠTAMBENA ŠTEDIONICA

 PBZ LEASING

DIREKTNI MIROVINSKI FOND
 PBZ CROATIA
ASURANCIJE

 PBZ NEKRETNINE

PRIVREDNA BANKA ZAGREB

Mislimo unaprijed s Vama.

Prevencija je pola zdravlja

AVIVA
POLIKLINIKA
NEMETOVA 2

Vaša zdrava odluka

6 XVII. Mediteranske igre Mersin 2013. Rekordan broj medalja

12 EYOF Utrecht 2013. Šest odličja naših mlađih športaša

14 Olimpijske nade Borna Čorić

18 Olimpijske legende Mira Bjedov-Nikolić

22 Nastanak modernog športa Biljar

26 Žene i šport Tko je protiv "mješovitog" športa?

29 Prilog Povijest hrvatskog športa

42 Znanost i šport Nova pravila igre

46 MOO Neovisnost olimpijskog pokreta

Za nakladnika:

Josip Čop
Hrvatski olimpijski odbor
Trg Krešimira Čosića 11, 10 000 Zagreb

Glavni urednik:

Ante Drpić

Urednica priloga Povijest Hrvatskog športa:
Ana Popovčić

Uredništvo:

Saša Ceraj, Ante Drpić, Gordana Gačeša, Radica Jurkin, Siniša Krajač, Jura Ozmeć, Ana Popovčić, Nada Senčar

Producija:

M 14 d.o.o (Jet-set magazin)
Preradovićeva 23, 10 000 Zagreb

Oblikovanje i prijelom:

Marin Stojić

- 50** Društvo i šport
Šport i Europska unija
- 54** Športska terminologija
Crna rupa, stara dama i paunovi
- 58** Internet
Hrvatski košarkaški savez
- 60** Športska publicistika
"Filozofija sporta"
- 62** Od Olimpa do Olimpa
Vijesti

Prijevod:
N. T. Dalma d.o.o.,
Medveščak 13, Zagreb

Tiskar:
Tehničar Copyservis
Kranjčevičeva 25a
10 000 Zagreb

Naklada:
2000 primjeraka

Olimp je časopis Hrvatskog olimpijskog odbora.

www.hoo.hr
e-mail: hoo@hoo.hr

Poštovani čitatelju,

Sam se naizgled nekome može učiniti da ljetni mjeseci usporavaju aktivnosti naših športaša ili pak mnogobrojne aktivnosti športskih djelatnika. No, naravno, hrvatski športaši ne samo da tijekom ljeta nisu mirovali, nego su, dapače, iznova bili i te kako uspješni na najvećim natjecanjima koja su se održavala diljem svijeta.

Ponovo se čula hrvatska himna i dizala hrvatska zastava: atletika, veslanje, streljaštvo, kuglanje, vaterpolo, rukomet...

- samo su neki od športova koji su, po tko zna koji put, na najbolji način promovirali našu zemlju na svim meridjanima i paralelama.

Izmjenom i dopunom Zakona o sportu, zasluzni športaši uživat će od svoje navršene 45. godine u naknadama za športsku izvrsnost. Zahvaljujući Hrvatskom olimpijskom odboru, Klubu olimpijaca i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, inicijativa započeta još 2006. pretočena je, eto, u stvarnost.

Sredinom rujna tradicionalno su dodijeljene Nagrade „Dražen Petrović“ (opširnije na stranicama ovog Olimpa). Još se jednom tako potvrdilo da imamo športske nasljednike velikog kalibra, danas već dokazane mlade športaše, a sutra, nadamo se, vrhunske športaše koji će nastaviti izvanredni niz hrvatskih dostignuća.

Nije zgorega još jednom napomenuti da HOO, svakodnevno, brine o 325 sportaša (kroz šest Razvojnih programa za športaše) i 73 trenera (kroz šest Razvojnih programa za trenere).

Želimo i dodatno poboljšati suradnju s Ministarstvom obrane RH (21 športaš zaposlen je kao djelatna vojna osoba), ali i Ministarstvom unutarnjih poslova, pa da i u njemu budu zaposleni hrvatski športaši.

Naše sljedeće druženje u Olimpu, bit će potkraj godine, u zimi, a dotad, čvrsto vjerujem, veselit ćemo se nekim novim uspjesima naših športaša...

Glavni tajnik Hrvatskog olimpijskog odbora

Secretary General of the Croatian Olympic Committee

Josip Čop, dipl. oec.

Dear Reader,

Only seemingly someone could think that summer months slow down the activities of our athletes or numerous activities of people engaged in sports. But, of course, Croatian athletes not only were not dormant during the summer, but on the contrary, they were again extremely successful at the biggest competitions that were held around the world.

The Croatian national anthem was heard again and the Croatian flag was raised: athletics, rowing, shooting, bowling, water polo, handball... - these are just some of the sports which have, for the umpteenth time, promoted our country across all meridians and parallels in the best possible way.

According to the amendments to the Law on Sports, the athletes will enjoy the compensations for sporting excellence from the age of 45. Thanks to the Croatian Olympic Committee, the Olympians Club and the Ministry of Science, Education and Sports, the initiative started in 2006 became a reality.

Mid-September was reserved for the traditional presentation of "Drazen Petrović" awards (more on the pages of this issue of Olimp). Once again it was confirmed that we have high-caliber sports successors, today already proven young athletes and tomorrow, hopefully, top athletes who will continue the extraordinary series of Croatian achievements.

It wouldn't hurt mentioning once again that the COC takes care, on a daily basis, of 325 athletes (through six Development programs for athletes) and 73 coaches (through six Development programs for coaches).

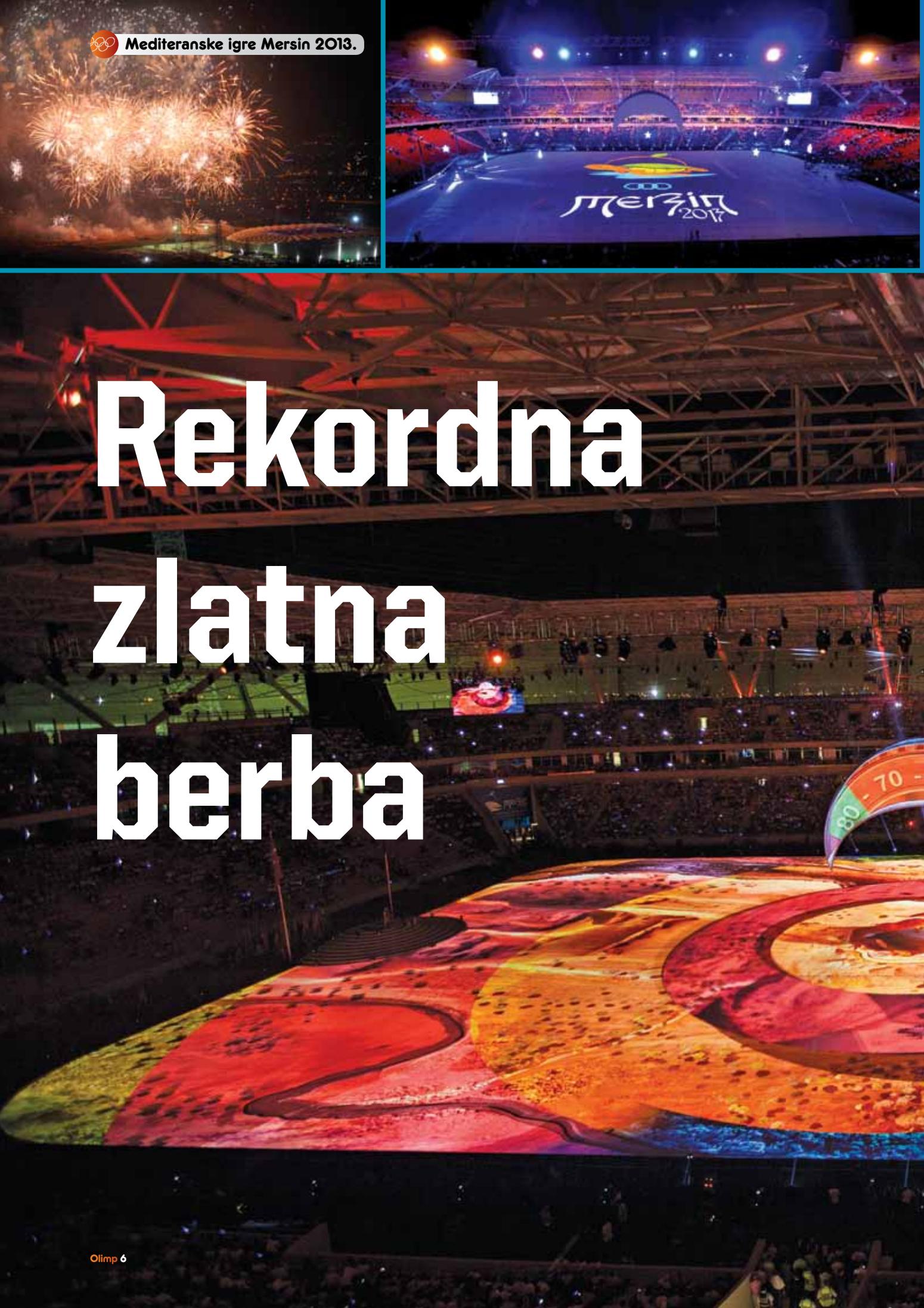
We also want to further enhance the cooperation with the Croatian Ministry of Defence (21 athletes employed in active military service), and the Ministry of the Interior, in order to have the Croatian athletes employed there as well.

Our next gathering in Olimp is foreseen for the end of this year, in winter, and until then, I firmly believe, we will look forward to some new achievements of our athletes...

Mediteranske igre Mersin 2013.

Rekordna zlatna berba

Tekst: DENIS LUGARIĆ

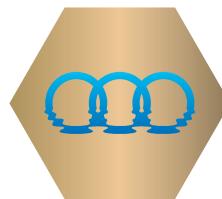
**Mediteranske igre koje
su u drugoj polovici lipnja
održane u turskom Mersinu
ostat će upisane kao
najuspješnije po broju zlatnih
odličja u hrvatskoj povijesti
- jedanaest. Do Mersina
hrvatski športaši najviše
su zlata (9) osvojili 1993.
u francuskom Languedoc
Roussillionu**

Sve naše medalje

Hrvatski športaši su na MI u Mersinu osvojili 27 medalja pri čemu jedanaest zlata, sedam srebra i devet bronci.

ZLATO

Sandra Perković - atletika (disk)
Ana Šimić - atletika (skok u vis)
Zvonimir Đurkinjak i Zvonimir Holbling - badminton (parovi)
Leo Brnić - boćanje (brzinsko izbijanje)
Martin Marić - atletika (disk)
Tina Mihelić - jedrenje (laser radial)
Tonči Stipanović - jedrenje (laser standard)
Šime Fantela/Igor Marenić - jedrenje (470)
Sanja Jovanović - plivanje (50 metara leđno)
Marijana Mišković - judo (do 63 kg)
Vaterpolisti

SREBRO

Muška rukometna reprezentacija
Marin Premeru - atletika (kugla)
Enia Ninčević/Romana Župan - jedrenje (470)
Josip Bepo Filipi - boks (do 91 kg)
Marijo Možnik - gimnastika (preča)
Robert Seligman - gimnastika (konj s hvataljkama)
Neven Žugaj - hrvanje (do 74 kg grčko-rimskim stilom)

BRONCA

Ženska odbojkaška reprezentacija
Ženska rukometna reprezentacija
Azra Saleš - karate (-68 kg)
Giovanni Cernogoraz - streljaštvo (trap)
Tomislav Marijanović - judo (do 81 kg)
Dominik Etlinger - hrvanje (do 66 kg grčko-rimskim načinom)
Nenad Žugaj - hrvanje (do 84 kg grčko-rimskim načinom)
Marcela Milošević - veslanje (samac)
Bojan Đurković - streljaštvo (50 m puška ležeći)

U sprkos brojnim problemima u samoj organizaciji natjecanja, 17. Mediteranske igre koje su od 20. do 30. lipnja održane u turskom Mersinu, ostat će upisane kao najuspješnije po broju zlatnih odličja u hrvatskoj povijesti. Naša reprezentacija je zaključila igre osvojivši 11 zlatnih, sedam srebrnih i devet brončanih medalja. Do Mersina hrvatski sportaši su najviše zlata osvojili 1993. u francuskom Langue-doc Roussillonu, devet.

Podsetimo, zlatna odličja u Mersinu osvojili su Sandra Perković i Martin Marić u bacanju diska, Ana Šimić u skoku u vis, Zvonimir Đurkinjak i Zvonimir Holbling u badmintonu u konkurenciji parova, boćar Leo Brnić u brzinskom izbijanju, jedriličarka Tina Mihelić u klasi laser radial, Tonči Stipanović u laser standardu, Šime Fantela i Igor Marenić u klasi 470, plivačica Sanja Jovanović na 50 metara leđno, judašica marijana Mišković do 63 kg, te vaterpolisti.

- **Broj osvojenih zlatnih odličja** premašio je moja očekivanja. Kriteriji koje smo postavili ispunili su očekivanja, premda su neki bili protiv njih tvrdeći kako su prerestiktivni. No u Tursku su zaista isli najbolji, osim taekwondoa koji bi sigurno osvojio koju medalju da su došli na Igre. I s puno većim brojem športaša ne bismo osvojili puno više medalja - istaknuo je šef Misije hrvatske reprezentacije Damir Šegota.

Leo Brnić (boćanje, brzinsko izbijanje - zlato)

zaokružiti silna turska

Robert Seligman (srebro, konj s hvataljkama)

Italija ispred Turske i Francuske

Na MI je nastupilo 3043 športaša iz rekordne 24 zemlje Europe, Afrike i Azije, a hrvatske boje branio je 101 športaš. Najuspješnija nacija na MI bila je Italija sa čak 186 odličja, od čega 70 zlata.

Turska usprkos velikoj želji nije uspjela prestići Italiju, no domaćin se može utješiti kako je osvojio rekordnih 47 zlata, te ukupno 126 medalja. Treći su bili Francuzi sa 95 medalja, pri čemu 24 zlata.

Medalje je ukupno osvojila 21 zemlja od 24 koje su nastupile na MI, a u svom premijernom nastupu na Mediteranskim igrama Makedonija je došla do srebra i četiri bronce.

Hrvatska je ukupno osvojila 27 odličja, od toga 11 zlatnih što je najveći broj najsajnijih medalja u povijesti hrvatskog nastupanja na MI.

Igre u Turskoj ostat će upamćene i po nekoliko drugih detalja. Hrvatska je osvojila medalje u 15 od 20 sportova u kojima su nastupili naši športaši. Bez odličja smo ostali u bicikлизму, mačevanju, skijanju na vodi, odbojci na pijesku te plivanju osoba s invaliditetom.

U pet smo sportova po prvi put osvojili zlato - u vaterpolu, boćanju, judu, badmintonu i jedrenju.

Prvi put Hrvatska je osvojila

i dvije medalje na jednim igrama u gimnastici, a zanimljivo je da smo u čak osam sportova u pojedinačnoj konkurenциji imali stopostotan učinak: baš svi naši predstavnici u atletici, boksu, gimnastici, hrvanju, jedrenju, judu, plivanju i veslanju osvojili su odličja!

Medalje su osvojila i sva četiri sastava - rukometari i rukometarice, vaterpolisti i odbojkašice. I nakon MI u Mersinu, atletika, plivanje i boks jedini su športovi koji su nam donijeli odličje na svakim igrama od hrvatske neovisnosti.

Što se tiče same organizacije natjecanja, čudesno je što su Turci sve

izgradili u samo 18 mjeseci. Proračun igara bio je veći od 200 milijuna eura, a športaše je u najvećoj turskoj luci na jugu zemlje dočekalo 11 potpuno novih sportskih objekata i više od 20 potpuno preuređenih. Međutim, mnogo toga je "štekalo", ponajviše u transportu, te uvjetima rada novinara na borilištima gdje uopće nisu bile predviđene mix-zone, pa su novinari po hodnicima i oko dvorana lovili športaše za izjave. Posebno su bile snalažljive hrvatske kolege koje su do izjave dolazile čak i ispred soba za doping kontrolu...

Turcima su Mediteranske igre bile generalna proba u pokušaju da Istanbul dobije organizacije Olimpijskih igara 2020. godine. Sve su po-

vaterpolu, boćanju, judu,

Vaterpolska reprezentacija (zlato)

dredili tome cilju željni godine ulaganja u šport okrunuti organizacijom Ol.

Mediterranske igre u Mersinu
bile su 20. veliko športsko međunarodno natjecanje koje je Turska organizirala u posljednjih 10 godina. Bili su domaćini finala nogometne Lige prvaka (2005.), finala Kupa Uefa (2009.), svjetskog košarkaškog prvenstva (2010.), svjetskog plivačkog prvenstva u malim bazenima (2012.), svjetskog dvoranskog prvenstva u atletici (2012.), Šahovske olimpijade (2012.), europskog prvenstva u judu (2011.), Univerzijade (2005.), utrke formule 1 (2005.-2010.), Ljetnih igara mladih EYOF (2011)...

Kada se tome pridodaju i razni međunarodni kupovi i prvenstva u svim dobnim uzrastima, dolazi se do brojke od čak 700 športskih natjecanja u posljednjih 10 godina, čak 12 gradova su pretvorili u razvojne športske centre.

Olimpijske igre 2020. u Istanbulu trebale su zaokružiti silna turska ulaganja u sport, no organizaciju je ipak dobio Tokio. ●

► Summary ◀

Despite the numerous problems in the organization of the competition, the 17th Mediterranean Games, held from June 20th to June 30th in the Turkish Mersin, will be remembered as the most successful regarding the number of gold medals in Croatian history. The Croatian national team concluded the Games by winning 11 gold, seven silver and nine bronze medals. Until Mersin, the Croatian athletes won the most gold in 1993 in the French Languedoc Roussillon, nine of them.

The gold medals were won by Sandra Perkovic and Martin Maric in discus throw, Ana Simic in high jump, Zvonimir Durkinjak and Zvonimir Holbling in badminton in doubles competition, the bocce player Leo Brnic in progressive throw, sailor Tina Mihelic in laser radial, Tonci Stipanovic in laser standard, Sime Fantela and Igor Marenic in the class 470, swimmer Sanja Jovanovic in 50m backstroke, judoist Marijana Miskovic in women's 63 kg and water polo players.

3043 athletes from a record of 24 countries of Europe, Asia and Africa performed at the MG, and the Croatian colors were defended by 101 athletes. The most successful nation at the MG was Italy with even 186 medals of which 70 gold. Despite its great wish, Turkey failed to overtake Italy, but the host can be comforted with winning a record 47 gold and in total 126 medals. Third were the French with 95 medals, of which 24 gold. Medals were won by a total of 21 of the 24 countries performing at the MG, and in its premiere performance at the Mediterranean Games, Macedonia won one silver and four bronze.

Tekst: MANUELA SENTĐERĐI
ČORKOVIĆ

zapažene rezultate

*zaključili su sa šest
brončane.*

Srebrni košarkaši (lijevo)

*Ivan Vujević - srebrni
u skoku u dalj (desno)*

Šest odličja naših mladih športaša

Mladi hrvatski športaši nastupili su od 14. do 19. srpnja na XII. Olimpijskom festivalu evropske mlađeži (European Youth Olympic Festival - EYOF) u nizozemskom Utrechtu. EYOF je višešportska priredba na kojoj se natječu mladi športaši u dobi od 13 do 18 godina. U organizaciji Europskih olimpijskih odbora (EOO), a pod pokroviteljstvom Međunarodnog olimpijskog odbora (MOO), Festival je prvi put održan 1990. na inicijativu tadaš-

njeg predsjednika EOO-a Jacquesa Roggea. Prvi grad domaćin Festivala bio je 1991. Bruxelles. Na programu EYOF-a je devet sportova: atletika, košarka, biciklizam, gimnastika, rukomet, judo, plivanje, tenis i odbojka.

U Utrechtu se okupilo 2300
športaša iz 49 evropskih zemalja.
Svečanost otvaranja održana je pred rasprodanim stadionom Galgenwaard, gdje je nizozemskom kralju Willem-Alexanderu pripala čast da proglaši

Festival otvorenim. Otvaranju je nazočio i Jacques Rogge koji je na EYOF-u u Utrechtu imao svoj posljednji službeni nastup kao predsjednik MOO-a (u rujnu 2013. mu je, naime, istekao mandat). Hrvatsku zastavu na otvaranju nosila je judašica Brigita Matić, brončana na Europskom prvenstvu za kadete 2013., kadetska europska prvakinja 2012. i zlatna na EYOF-u 2011.

Natjecanja u judu, rukometu i odbojci ugostile su dvorane kongresnog

HRVATSKI ŠPORTAŠI U UTRECHTU

ATLETIKA

Ivana BABIĆ, skok u dalj
Dora FILIPOVIĆ, 100m, 200m
Ivana VULETIĆ, kugla
Gabrijel STOJANOVIC, 400m, 800m
Sven TODOROVIĆ, disk
Ivan VUJEVIĆ • skok u dalj (srebrna medalja)

Patrik FINEK, 100m, 200m

BICIKLIZAM

GIMNASTIKA

Ana ĐEREK, višeboj, preskok
Tin SRBIĆ • višeboj, preča (brončana medalja)

Tin Srbić - bronca na preči (gore)

Nikola Obrovac - bronca na 100m prsno (desno)

Buga Kovač i Brigit Matić - dva odličja za hrvatski judo (lijevo)

centra Jaarbeurs, a gimnastička natjecanja športski centar Galgenwaard. Košarka se igrala u Utrecht Science Parku, a tenis u teniskom parku Den Hommel. Atletski centar Maarschalkerweerd bio je poprište atletskih natjecanja, a za plivačka natjecanja izgrađen je novi bazen De Krommerijen. Biciklisti su se utrčivali na Lintu, stazi koja vodi kroz Máximapark.

Hrvatski športaši, njih 52, uspjeli su ostvariti zapažene rezultate - nastup na EYOF-u zaključili su sa šest medala: tri srebrne i tri brončane.

Nikola Obrovac osvojio je prvu medalju, i to brončanu na 100m prsno. Judošica Brigit Matić bila je srebrna u kategoriji do 70kg, dok je Buga Kovač u kategoriji do 63kg bila brončana. Ivan Vujević osvojio je srebro u skoku u dalj, hrvatska kadetska muška košarkaška reprezentacija u sastavu Mateo Čolak, Dragan Bender, Matej Gašpert, Franjo Kalpić, Toni Kumanović, Vuk Lazić, Bruno Skokna, Petra Dubelj, Nik Slavica, Emil Savić,

Ivica Zubac i Ante Toni Žižić osvojila je srebrno odličje, dok je gimnastičar Tin Srbić bio brončani na preči.

Finala su izborili atletičari Ivona Bačić u skoku u dalj i Patrik Finek u utrci na 100 m, plivač Kristian Komlenić na 100m leđno te gimnastičari Tin Srbić (brončani na preči), u višeboju i Ana Dereck u preskoku.

Svečanost zatvaranja održala se u Olimpijskom selu, a hrvatski je stjegonoša bio 15-godišnji košarkaš Mateo Čolak.

Načela EYOF-a temelje se na Olimpijskoj povelji Pierrea de Coubertina. Cilj Festivala je odgojiti mladež kroz sport te u skladu s olimpijskim načelima razviti međusobno razumijevanje kroz prijateljstvo, solidarnost i fair play bez ikakvog oblika diskriminacije. Međunarodno iskustvo koje mladi športaši stječu na EYOF-u služi im kao „zagrijavanje“ za Olimpijske igre, a hrvatski su mladi športski talenti pokazali da možemo računati na njih na budućim Igrama. ●

JUDO

Buga KOVAČ ● 63 kg (brončana medalja)

Brigita MATIĆ ● 70 kg (srebrna medalja)

Stipe RAJČIĆ, -90 kg

Dominik DRUŽETA, -81 kg

Lovo KOVAČ, -73 kg

KOŠARKA ● (srebrna medalja)

Dragan BENDER, Mateo ČOLAK, Petar DUBELJ, Matej GAŠPERT, Franjo KALPIĆ, Toni KUMANOVIC, Vuk LAZIĆ, Emil SAVIĆ, Bruno SKOKNA, Nik SLAVICA, Ivica ZUBAC, Ante Toni ŽIŽIĆ

PLIVANJE

Luka BOBANAC, 200m prsno

Kristian KOMLENIĆ, 50m slobodno, 100m slobodno, 100m leđno

Ante LUČEV, 200m mješovito

Petar Krešimir MARASOVIĆ, 4x100 slobodno

Nikola OBROVAC ● 100m prsno (brončana medalja)

Luka VULIĆ, 4x100 mješovito

RUKOMET

Ante BABIĆ, Matija BABIĆ, Moreno CAR, Ante JAVOR, Marin JELINIĆ, Ivan IVKOVIĆ, Dorian MARKUŠIĆ, Andrej OBRANOVIC, Filip PERIĆ, Domagoj PLEŠE, Domagoj SMOJ VER, Marko ŠEHIC, Matija ŠPIKIĆ, Robert TOKIĆ, Bruno Vili ZOBEC

TENIS

Marija CURNIĆ

► Summary ◀

Young Croatian athletes performed from July 14th to July 19th at the XII. European Youth Olympic Festival (European Youth Olympic Festival - EYOF) in Utrecht in Netherlands (EYOF is a multi-sports event where young athletes compete in the age of 13-18 years). The EYOF's program consists of nine sports: athletics, basketball, cycling, gymnastics, handball, judo, swimming, tennis and volleyball, and in Utrecht gathered 2300 athletes from 49 European countries.

The Croatian athletes, 52 of them, achieved remarkable results - they concluded their performance at EYOF with six medals, three silver and three bronze. Ivan Vujević (long jump), Brigit Matić (judo) and the basketball team won silver, while Tin Srbić (gymnastics, all-around), Buga Kovac (judo) and Nikola Obrovac (swimming, 100 m breaststroke) won the bronze.

A sad na velike dečke...

Tekst: TOMISLAV POLJAK

Najbolji junior svijeta Borna Ćorić (16), naslovom na

našeg tenisa započinje, eto, put prema vrhu i među

ATP turnir u Umagu 2013. godine, sat vremena prije meča Borne Ćorića i Horacija Zeballosa. Znatiželjni novinar češlja još neotkrivene detalje iz tek započete karijere nove hrvatske teniske senzacije i od njegova menadžera, engleskog Hrvata Lawrencea Lovre Frankopana, pokušava saznati što više detalja o svakodnevici najtalentiranijeg tenisača koji se pojavio na obzoru hrvatskog tenisa još od Marina Čilića.

Nakon dvosatnog maratona, u kojem novinar ostane osupnut brojem detalja o kojima Ćorićev menadžer i njegov tim vode brigu, diktafoni se gase i kreće čavrljanje do početka Bornina debiјa na ATP Touru. U neobaveznom razgovoru Frankopan, inače veliki mačak u svijetu teniskih menadžera, otkriva i dio snova koje mu je još uvijek neugodno izreći na glas.

- Kada bismo Borni omogućili priliku da u godinama koje dolaze, negdje do svoje 21. ili 22., izazove današnje vladare svjetskog tenisa, bio bih presretan. Nadal je deset godina stariji, Đoković i Murray po devet. To

bi doista bio san - kazao je Lovro.

Nakon meča, u kojem je protiv Argentinca, jednog od trojice ljudi koji je ove godine pobijedio Rafaela Nadala, i to na zemlji, bio nadomak pobjede (7-6, 3-0 i 15-40), nižepotpisani je dobio konačni dokaz da će, ne pođu li stvari opako po zlu, Hrvatska u narednim godinama dobiti vrhunsku klasu. Tada sam napisao da je u tom dečku ima nešto ančićevsko, uz još veću dozu pozitivnog športskog bezobrazluka. Stisnuta šaka, koju će s vremenom možda i prestati tako često isticati, sigurno će postati zaštitni znak. Poput Marija ili Lleytona Hewitta, koji je svoj „c'mon“ prilagodio godinama, Borna će čuvati energiju i pronaći drugi način za emocionalno pražnjenje, ali danas ga baš taj borbeni duh izdvaja iz mase.

Kada je sa mnom podijelio želju s početka teksta, Lovro Frankopan doista nije mogao ni sanjati da će mu štićenik tako brzo uskočiti u ring s velikim dečkima. Davis Cup vikend u Umagu, u kojem je Velika Britanija gurnula Hrvatsku u drugi razred najstarijeg momčadskog natjecanja u

kaže Goran Ivanišević,

športu uopće, Borna Čorić doživio je kao nagradu za sve što je napravio proteklih mjeseci. Meč protiv Andyja Murraya, u kojem, naravno, nije ugrozio trećeg igrača svijeta, ali je na velikoj sceni pokazao zašto se u njemu u svjetskim krugovima priča kao najlođičnjem odabiru za budućeg Top 10 igrača, ponudio je vrhunsku tenisku zabavu. Poen od 57 udaraca, koji mu je vjerojatno oduzeo i koji gem više od konačnih šest (3:6, 0:6, 3:6), ostat će zauvijek urezan u sjećanje 16-godišnjeg Zagrepčanina.

- Od tog sam se gema oporavlja do kraja meča. Odigrao mi je toliko kratkih loptica da mi je bilo napornije nego na bilo kojem kondicijskom treningu - šalio se Čorić nakon meča.

Dvobojo s pobjednikom Wimbledona zapravo je bajkoviti završetak najbolja dva mjeseca u karijeri Borne Čorića, mladoj karijeri koja već godinama obećava mnogo, a danas su njezina potencijala svjesni i oni koji samo rekreativno konzumiraju tenis. Nakon nesretnog poraza na ATP-u u Umagu, otišao je na tri Futuresa u Tursku.

- Znaš koja je to razlika? Tamo se

ubijaš na terenu, s jednim sucem i hrpom potencijalnih problema, za bod ili dva. Protivnici su gladni pobjeda, svaka im život znači jer za iskorak moraju proći ovu fazu. Zato mi je žao što nisam pobijedio jer bih za Zeballosa dobio 20 bodova, a tamo moram osvojiti naslov za toliki ulov - objašnjavao je nakon Umaga.

Uvijek izazovni put povratka

Čorić je odradio s odličnim, S najviše razine na najnižu razinu profesionalnih turnira skočio je bez problema. Na prvom je turniru izgubio u drugom kolu, ali prvi turnir na višetjednim turnejama tradicionalno odigra lošije. Zato je s drugim krenula serija koja ga je najavila na dvije fronte. Prvo je uzeo dva naslova u Izmiru, podignuo broj profesionalnih naslova u 2013. na tri i približio se ulasku u Top 500 seniora na svijetu.

Nakon tjedan dana pauze, stigao je posljednji juniorski tjedan njegove karijere. Kažu da veliki odlaze na vrhuncu, ali on je i bez naslova na US Openu planirao okončati put među juniorima. Prvi Grand Slam naslov, paralelno sa slavljem Ane Konjuh u

FERAVINO
Feričanci

"Znam da su

možda i

malo draži.

osjećaj slaviti

ženskom turniru, doveo ga je do mješta prvog juniora svijeta.

- Znam da su naslovi na Futuresima možda i korisniji za moju karijeru, ali US Open mi je ipak malo draži. Nevjerojatan je osjećaj slaviti na takvom mjestu - kazao je Čorić po povratku iz New Yorka.

US Open je došao kao šlag na tortu priče koja je započela davno. Preskočimo li djeće igranje reketom i lopticom, pa i brojne pobjede nad suparnicima u danima dok je još išao u niže razrede osnovne škole, jedan od ključnih trenutaka dogodio mu se s deset godina. Prvo veliko ime koje ga je snimilo iz svjetskog vrha bio je skaut Yonexa. Čorić je od tada „slijedeći veliki dečko“ hrvatskog tenisa. Uvijek najbolji u generaciji ili dvije ispred sebe u Hrvatskoj, Borna je pod paskom Luke Kutanjca, vršnjaka Ivana Ljubičića i sjajnog teniskog trenera, izrastao u veliki potencijal.

Nakon Kutanjca, u njegov je razvoj uključen iskusni Vjeran Baja Friščić. Bivši Fed Cup izbornik iz vremena lve Majoli dao je doprinos razvoju, da bi po završnu glazuru uoči pravog ulaska u seniorski tenis Čorić otišao na adrese velikih imena. Frankopan je omogućio dolazak do Davida Felgata, koji radi s Donnom Vekić, pa je preporučio sjajnog mladog Britanca Ryana Jonesa. Čorić je djelomično preselio u Englesku, Zagreb i London dvije su mu trenažne baze, a kada je doma, radi s najboljim.

- Mora biti bolji od mene, a ja sam bio drugi na svijetu i osvojio Wimbledon - kaže Goran Ivanišević, sparing partner, savjetnik, prijatelj, što god treba.

Goran je, kaže Frankopan, nezaobilazan faktor u Čorićevoj karijeri.

- Niti jedna odluka koja je vezana uz tenis ne donese se bez da se konzultiramo s Goranom - tvrdi Lovro.

S Goranom posebno radi na elementima koji su mu najtanji u igri. Ivanišević može pomoći i kod servisa i kod voleja, ali prije svega mora razviti osjeća kod Borne za dolazak na mrežu. Vidjelo se to i u meču protiv Murrayja, koji je nekoliko svjetlosnih godina ispred razine igrača s kojima se Čorić uglavnom susreće, a k tome je i ponajbolji defenzivac današnjice i igrač koji može kontrirati i iz nemogućih situacija. Svejedno, Borna je pokazao određeni strah od izlaska naprijed koji treba što prije razbiti. Da je to problem koji treba ekspresno riješiti svjedoči i tenis Marina Čilića, koji je dijelom postao taocem nedostatka tog osjećaja.

U njegovoj karijeri sve se radi s osjećajem. Otac Damir, koji orkestrira cijelim projektom, zna koliko Borna može i zna kako mu omogućiti najbolje uvjete da to i postigne. Danas najbolji junior i pobjednik Grand Slama, sutra sve to, ali u seniorskoj karijeri? Lawrence Frankopan najbolje zna koliko se snovi uz ovog momka brzo ostvaruju... ●

► Summary ◀

Two months are behind the 16-year-old citizen of Zagreb, Borna Coric , which could be considered the best in his career. After he presented himself this summer at the ATP tournament in Umag to the wider sports circle and gave the 60th player of the world Horacio Zeballos a hard time, he won two professional titles at the ITF Futures in Turkish Izmir.

After such success in professional tennis, Coric said farewell to his junior career in the best possible way – with the title at the U.S. Open and first place on the world junior list.

Even though he could still play the junior tournaments next year Borna will, like most of the best juniors of the world, leave early to tread senior waters. He hopes to enter the 350 best tennis players of the world by the end of the year.

After winning the title at the U.S. Open, the Croatian coach Zeljko Krajan made a logical move and awarded him with a place in the Davis Cup group play-off against the British and the match against Andy Murray. Coric left a great impression on the third player in the world who has predicted a great future for him.

Dovoljno je reći - jedna od najvećih legendi ženske košarke na ovim prostorima. Pripada obitelji koja je ostavila veliki, može se reći ogromni trag u košarci: Mira Bjedov-Nikolić, rođena je u Mokrom Polju 7. rujna 1955. godine. Košarku je počela igrati 1974. u košarkaškom klubu Industromontaža iz Zagreba (kasnije Monting), zahvaljujući kako kaže, velikom i najboljem treneru Marijanu Pasariću.

Iako je Mira rođena u Mokrom Polju u Dalmaciji, roditelji i brat, tadašnji košarkaš Zadra Žarko Bjedov, nisu joj dali podršku i mogućnost da igra košarku u Zadru. Međutim, Mirina volja i ljubav prema košarci bili su jači od svih odgovora da ne igra košarku i da ne odlazi u Zagreb. Najuporniji u naumu da Mira dođe u Zagreb igrati košarku bio je upravo spomenuti Marijan Pasarić. Kao čovjek od struke prepoznao je Mirine kvalitete, a ona mu se dobrim igramama odužila na najbolji mogući način.

• **Vrlo brzo po dolasku u Monting, stigli su i trofeji, prvi je bio Kup Jugoslavije 1975. Možete li se na kratko prisjetiti tog uspjeha u dresu Montinga?**

- Bila sam bez iskustva, jako sam se bojala i mislila sam da ja to nikada neću moći. Divila sam se mojim suigračicama pogotovo Marijanu Bušljeti koja je bila iskusna igračica i reprezentativka, a ja početnik.

U dresu reprezentacije Jugoslavije, Mira Bjedov-Nikolić redovito je pružala odlične igre. Na fotografiji je druga slijeva u gornjem redu, a treća slijeva je klupska kolegica Marijana Bušljeta

Poznanj i Moskva - vrhovi karijere

Tekst: JURICA GIZDIĆ Fotografije: HRVATSKI ŠPORTSKI MUZEJ

Negdašnja košarkašica „Industromontaže“ (kasnije Monting) i reprezentativka države Mira Bjedov-Nikolić, bila je krajem sedamdesetih i početkom osamdesetih

medalje s EP u Poznanju (1978.) i OI u Moskvi (1980.)

Osvajanje svih tih trofeja, Kupova Jugoslavije, Europskog kupa Lilliane Ronchetti i prvenstva Jugoslavije, za mene su bili nagrada za veliki trud, veliku odgovornost koju sam osjećala i posljedica enormne želje za uspjehom.

• **Igrali ste na poziciji centra i bili ste jedan od najboljih europskih centara u to vrijeme. Nastupali ste i za reprezentaciju Europe?**

- Više sam igrala kao lagani centar, pa sam se izvlačila na krilo. U klubu to je dobro funkcionalo u tandemu s Marijanom Bušljetom, jer je ona bila nezaustavljiva ispod koša, a ja sam imala više prostora za šut.

Za reprezentaciju Europe igrala sam nakon europskog prvenstva u Poljskoj, u Poznanju, gdje smo osvojile srebrnu medalju. Od naših cura, za tu europsku reprezentaciju zaigrale smo Marija Veger i ja. Marija Veger je bila fenomenalna igračica, igrala je lepršavu, lagunu i lijepu košarku.

Sastav su izabrali treneri reprezentacija koje su nastupile na EP. Bila sam uistinu presretna, za

mene je to bilo kao san - biti u društvu najboljih europskih igračica!

• **Vaša momčad Montinga u kojoj su pored vas bile Marijana Bušljeta, Sanja Ožegović, Jasna Pepeunik, krajem sedamdesetih i početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća, bila je respektabilno ime u europskim relacijama. A bili ste odlična klapa...**

- Da istina je. Marijana Bušljeta i ja smo bile tandem, cijela Trešnjevka nas je znala. Stanovale smo zajedno dvije godine kod roditelja Ratka Rudića (kod tete Zorice i barba Jakova), imale smo njihovu podršku i savjete, pogotovo od barba Jakova koji je bio veliki športaš. Sanja Ožegović i Jasna Pepeunik su bile drugi tandem, a sve zajedno slagle smo se fenomenalno.

Bilo je tu i pozitivne konkurenčije. Haklale smo prije svakog treninga Marijana i ja protiv Sanje i Jasne i to je bila borba kao da se igra prvenstvo svijeta, natjecale smo se i tko će prije ući u vlak kada smo putovale spavaćim kolima, recimo za Sarajevo, i tko će prije uzeti bolje ležajeve...

• **U dresu Montinga 1980. godine**

osvojili ste prestižni Kup Liliane Ronchetti.

- Osvajanje Kupa Liliane Ronchetti je bilo nešto prelijepo. Finale se igralo u Bugarskoj, ali smo mi u polufinalu eliminirale domaći sastav koji je bio favorit za osvajanje Kupa. Trener nam je bio Miro Sobočan, bile smo mirne, sigurne, znale smo koliko možemo, što želimo i to se ostvarilo.

Uvijek poslije velikih utakmica ste jako umorni, ali nađe se snage za proslave. U sjećanju su mi ostala slavlja poslije utakmice u Tuzli nakon osvajanja prvenstva Jugoslavije 1982./1983. i u Beogradu protiv Partizana godinu dana kasnije.

Najdraži trener mi je svakako Marijan Pasarić. On je bio tvorac igračice Ružica i Kornelija Meglaj, Sanja Ožegović, Jasna Pepeunik, Maja Mazić, ja...

U Beogradu je bila utakmica odluke, tko pobjedi je prvak, bila je puna dvorana, ulaz besplatan, 3000 gledalaca, bila je to utakmica koju će pamtitи cijeli život. Trener je bio Većeslav „Rus“ Kavedžija.

• Već kao 19-godišnjakinja debitirali ste u reprezentaciji Jugoslavije?

- Sjećam se da sam bila na svim pripremama s mlađim reprezentacijama, a onda je došla i najbolja, seniorska reprezentacija. Prvi nastupi su bili 1975., na turnirima u Bugarskoj i Mađarskoj, a prvi veliki nastup je bio na EP u Francuskoj 1976.

Bile smo pete, malo nam je falilo za medalju. Nažalost, nismo otišli na Olimpijske igre u Montreal, tko zna možda smo već tada mogle nešto napraviti...

• Na europskom prvenstvu 1978. godine u Poznanju, osvojili ste srebrnu medalju?

- Bile smo super ekipa na terenu i izvan terena, trener nam je bio Borislav Reba Čorković, imao je nevjerljivu moć kako nas motivirati. Pripremale smo se za svaku utakmicu maksimalno dobro. Mi smo svoje odradile iz utakmice u utakmicu i došle do srebrne medalje, bilo je to prvo osvojeno odličje nakon dugo vremena. Sreća, slavlje, gala prijem organiziran od KS Jugoslavije... Bilo je jako lijepo.

• Ipak, kruna vaše karijere je brončana medalja s Olimpijskih igara 1980. u Moskvi?

- Olimpijske igre su sigurno san svakog športaša i meni je to prekrasna uspomena i kruna u mojoj karijeri. Izbornik je bio mudri Milan Ciga Vasojević koji je znao izvući maksimum od svake igračice.

Svi smo bile posebno zahvalne Marijani Bušljeti jer nas je njezin koš u kvalifikacijama odveo na OI, ali ona nažalost nije putovala na Igre jer je tako odlučio stručni stožer...

• Tko vam je bio najdraži trener, a tko najdraže suigračice u klubu odnosno reprezentaciji?

- Najdraži mi je svakako Marijan Pasarić, s njim smo osvojile dva Kupa Jugoslavije. On je bio tvorac mlađih košarkašica, njegove su igračice Ružica i Kornelija Meglaj, Sanja Ožegović, Jasna Pepeunik, Maja Mazić, ja.

Najdraže suigračice u klubu su mi bile Marijana Bušljeta, Sanja Ožegović, Jasna Pepeunik, Maja Mavrović Mazić, Đurđa Trbović, Jasna Lovrinčić, Nada Cvjetković, Marina Mučalo, a u reprezentaciji Sonja Pekić, Vukica Mitić, Biba Majstorović, Marija Veger, Zorica Đurković, Vera Đurašković i Branka Milatović.

• Godine 1985. otišli ste u inozemstvo; nakon završetka karijete ostali ste živjeti u Švicarskoj.

- U Švicarsku sam otišla ponovo zahvaljujući Marijanu Pasariću, ali i Matanu Rimcu koji je tada bio trener kluba Fribourg Olympic u Švicarskoj. Misliла sam igrati godinu dana i vratiti se, ali sam ostala 28 godina.

Moram priznati da mi je bilo vrlo teško igrati u Švicarskoj jer sam bila jedina strankinja u ekipi i jako puno

► Summary ◀

In the late seventies and early eighties, Mira Bjedov-Nikolic was one of the best basketball centers in Europe. After a silver medal at the European Championships in Poznan (Poland) in 1978, she was elected into the European national team and she considers this, along with the bronze medal at the Olympic Games in Moscow in 1980, her greatest success.

She believes that today it is much harder for young male and female players than it was forty years ago, since

a completely different kind of basketball is played, much stronger and rougher.

se očekivalo od mene. Trenirale smo dva puta tjedno, a u Zagrebu dva puta dnevno, što je bila velika promjena za mene.

Sve su to bile mlade košarkašice; uglavnom, bila mi je to jako teška sezona, možda najteža u karijeri, jedva smo izborile opstanak u ligi. Na sreću ostale smo u ligi i godinu kasnije osvojile smo Kup; trener mi je bio suprug Mičko Nikolić.

• Suprug vam je i trener, a i sin vam je u košarkaškim vodama?

- Prije deset godina, upravo zbog posla mog muža, preselili smo se u Lugano. Moj sin je igrao za prvu momčad Lugano Tigersa kad je imao 15 godina, osvojio je sve sa mlađim selekcijama (juniorsko prvenstvo, prvenstvo do 21 godine tri puta), zatim je bio 4 godine u SAD-u, igrao je košarku i studirao, dvije godine u Long Island University, a dvije godine u San Franciscu. Okušao je malo i profesionalni kruh, ovu godinu je igrao u Njemačkoj.

• Usprendba košarke nekad i danas?

- Moje mišljenje je da je danas kudikamo teže mlađim igračima i igračicama. Igra se sasvim drukčija košarka, puno snažnija i grublja. ●

NOVA TOYOTA AURIS

BUDIMO ISKRENI.

SVATKO ŽELI BITI PRIMIJEĆEN ...

Za cijenu 116.600 kn.

Sportski dizajn novog Aurisa, krije sjajne vozne osobine i privlači pažnju kamo god krene. Već osnovni model sadrži automatsku klimu, audio komande na upravljaču, radio CD MP3, LED dnevna svjetla, električno podizanje prednjih stakala, napredne sustave sigurnosti i 7 zračnih jastuka. Dostupan u hibridnoj, dizelskoj i benziskoj izvedbi.

4,9%
AKCIJSKA KAMATA

5 godina
TOYOTA JAMSTVO
BEZ OGRANIČENJA

+ VIŠE
TOYOTE

PROMO PAKET OPREME

- Toyota TOUCH zaslon osjetljiv na dodir
- Bluetooth
- Kamera za vožnju unatrag
- Maglenke
- Kožni upravljač i ručica mjenjača

Vrijednost opreme
10.900 kn
za 3.900 kn

Od Luja XIV. do Paula Newmana

gra biljara ima dugu i zanimljivu povijest, a svoje porijeklo vuče s kraja 14. stoljeća, iz igre koja se igrala vani, na travi, i koja je bila srodnja današnjem golfu, kroketu, pa čak i igrama bez štapova - kuglanju i bočanju. Kugle su kotrljane ili gurane u smjeru drugih kugli ili prema meti, a sličnu igru na otvorenom igrali su Francuzi, Englezi i Talijani.

Nije sasvim jasno kada je u kojim povodom igra prebačena u zatvoren prostor, no prvi poznati stol za biljar je onaj u posjedu francuskog kralja Luja XI. (1461. - 1483.). To naravno ne znači da je biljar baš tada izmišljen, već da je dakle krajem 15. stoljeća ta igra već bila poznata i omiljena među dijelom ljudi, što potvrđuje i izvadak iz inventarne liste računa Luja XI. koji spominje kupnju „biljarskih kugli i biljarskog stola za (kraljevu) razonodu i zadovoljstvo“.

Stol se sastojao od rešetki

i kamenog ležaja, a u sredini je imao rupu. Kugle su bile drvene, kao i štap koji je više ličio na mlat (donji dio štapa bio je zakrvljen, a završavao je plosnatim i širokim dodatkom kojim su se kugle gurale). Zanimljivo je da je već taj prvi poznati biljarski stol bio presvućen zelenom tkaninom. Razlog

za to je da podloga što više podsjeća na travu (obzirom da je u to vrijeme još paralelno postojala i travnata preteča igre).

Općenito, većina podataka o tom ranom igranju biljara dolazi iz inventarnih knjiga i korespondencije europskih vladara i plemića. Igra je, u svojim počecima, posebno popularna bila na francuskom dvoru. Kralj Luj XIV. bio je veliki zaljubljenik u biljar, pa je i sam dobrim dijelom zaslužan za širenje biljara cijelom Europom. Njegova privatna biljarska soba imala je 26 kristalnih lustera, 16 srebrnih svjećnjaka i dva masivna biljarska stola. Poznato je da su Luj XIV. i Marija Antoaneta igrali

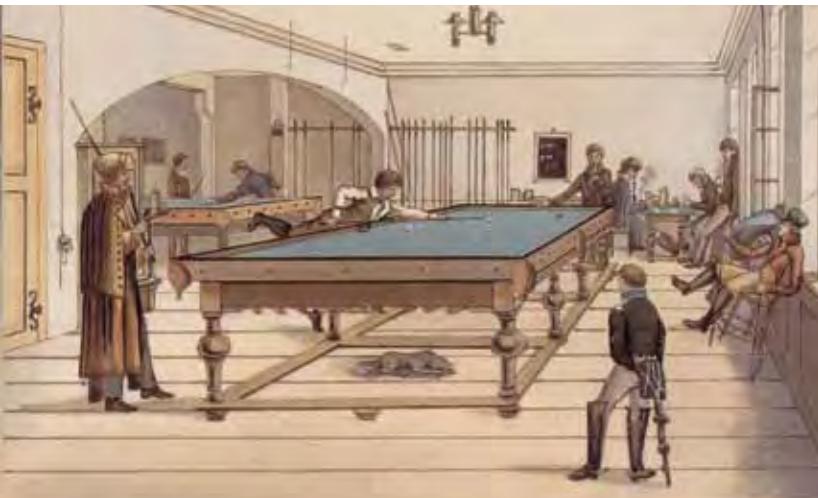
biljar večer prije svojeg uhićenja, a njezin biljarski štap navodno je bio izrađen od jedne jedine kljove i ukrašen zlatom.

Pisani dokumenti potvrđuju da je i škotska kraljica Marija (koja je inače cijeli život bila povezana sa francuskim dvorom) igrala biljar. Imala je biljarski stol i u čeliji dvorca Fotheringay gdje je iščekivala svoje smaknuće zbog pokušaja ubojstva engleske kraljice Elizabete I., a zanimljivo je da je, nakon smaknuća, njen bezglavo tijelo bilo zamotano baš u zelenu tkaninu s biljarskog stola. Inače, biljar je bio i najdraži oblik rekreacije Wolfganga Amadeusa Mozarta...

Krajem 17. stoljeća tanki kraj

štapa, odnosno mlata, počeo se češće koristiti u igri. Prije se upotrebljavao samo za udarce ispod jastuka (jastuci su u početku stavljeni na rub stola samo zato da zaustave kugle, i sprječe ih da se otkotrljaju na pod). Kako su igrači počeli davati prednost udarcima tankim dijelom štapa nasuprot guranju kugli mlatom, razvijen je sasvim novi štap za igranje - ravan, bez zakriviljenog završetka. Novi način igre povukao je za sobom i daljnje promjene - jastuci su punjeni materijalima koji su omogućili kugli da se odbije od ruba, a sve u cilju da igra bude što zanimljija.

Tekst: ANA POPOVČIĆ

Duga povijest biljara svoje porijeklo vuče iz srodnih današnjem golfu, kroketu, pa čak i igrama bez štapova - kuglanju i boćanju

vija. Nakon prijelaznog razdoblja u kojem su samo bolji igrači koristili štap (oni slabiji služili su se mlatom), on je izborio svoje mjesto kao jedini način igre. Zanimljivo je da se ženama dugo branilo igranje štapom (smjele su igrati sa mlatom) pod izlikom da bi one, s obzirom na to da nisu spretne i da su loši igrači, oštetile tkaninu na stolu.

Rani biljarski stolovi uključivali su različite dodatke kao na primjer luk, vrata (drugačija vrsta luka), čunjeve ili drvenu metu koja se nazivala „kralj“ (king). Druge varijante igre oslanjale su se više na jastuke, u koje su kasnije urezivani džepovi, i konačno rupe. S vremenom, dodaci na stolu kompletno su maknuti, a u nekim varijantama ostale su rupe, koje su u početku zamisljene da se izbjegavaju, a kasnije da ih se cilja. Sve te varijante rezultirale su različitim igrama, a danas postoje tri glavne podjele: karambol (igre na stolu bez rupa), igre na stolovima s rupama i snooker.

U 18. stoljeću biljar prestaje biti rezerviran isključivo za plemstvo. Biljarski stol ulazi u javne lokale, osobito gradske kavane, gdje služi za razonodu građana. U to vrijeme na scenu dolazi

i čovjek koji je iznimno značajan za razvoj biljara: François Mingaud (1771. - 1847.).

Taj pariški politički zatvorenik (kritizirao je Napoleona) pridonio je da se na biljar gleda kao na znanstvenu disciplinu. Proučavajući i igrajući biljar u zatvoru, shvatio je da ako zaobli vrh štapa i obloži ga kožom, može bolje kontrolirati udarac i točnije gađati kuglu. Mingaud je zasluzan i za uvođenje tzv. udarca koji se izvodi podizanjem štapa okomito. Nakon izlaska iz zatvora proslavio se kao veliki majstor biljara i fascinirao publiku dotad neviđenom kontrolom i manipulacijom kugli, a napisao je i knjigu o biljaru - *Noble Jeu de Billiard - Coups extraordinaire* (Plemenita igra biljara - neobični i iznenadujući udarci).

Inače, Mingaud je očito imao teatralnu crt u talent za privlačenje publike jer je bio poznat i po "predstavi" koju bi ponekad izvodio. Odglumio bi potpuni užas kada bi se kugla koju je udario, odbila o drugu kuglu i vratila prema njemu, nakon čega bi uvjerio publiku da je kugla zaposjednuta đavolom.

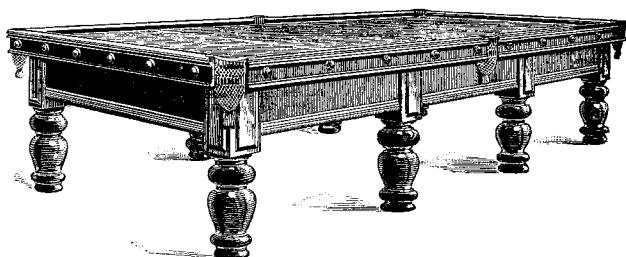
U 19. stoljeću biljar doseže nevjerojatnu popularnost. Ulazi u gotovo sve rezidencije, pa je tako američki predsjednik John Quincy Adams 1828. ugradio biljarski stol u predsjedničke oda-

je, nakon čega je Kongres kritizirao njegov „kockarski namještaj“. Godine 1838. kraljica Viktorija kupila je stol za biljar za dvorac Windsor, a 1846. čak je i papa Pio IX. postavio stol u vatikan-ske odaje.

Biljar naravno nije bio rezerviran samo za privatne prostore. U Velikoj Britaniji soba s biljarskim stolom postala je najvažnija klupska prostorija gotovo svih športskih, ali i drugih klubova, a biljar se igrao i u većini pubova. Ta popularnost imala je i negativnu stranu: desetljećima je ubijano otprilike 12.000 slonova godišnje, kako bi se osigurala slonovača za biljarske kugle (i klavirske tipke). S desetkovanjem slonova rasla je i cijena slonove kosti, pa je proizvođač Brunswick ponudio nagradu od 10.000 dolara za umjetni materijal koji bi je zamjenio. To se konačno dogodilo 1868., kada je kemičar John Hyatt izumio celuloid za biljarske kugle. Istina, kugle bi ponekad nakon sudara zaiskrile, ili čak eksplodirale! Zbog toga je novi materijal još neko vrijeme usavršavan, što je u konačnici i dovelo do izuma plastike.

Dosta športova koje su britanski vojnici prakticirali u kolonijama bili su na neki način povezani s održavanjem vojne spremnosti (polo je najbolji primjer), ali ipak ne svi. Biljar se igrao iz čiste razonode, i bio je nevjerojatno popularan, kako među kolonizatorima tako i među lokalnim moćnicima. Uostalom, upravo

John Roberts

Paul Newman u "Hazarderu"

je maharadža od Cooch Behara 1885. godine u Calcutta klubu proslijedio pravila snookera Johnu Robertsu, svjetskom biljarskom prvaku. Na taj način se igra snookera, već pomalo zaboravljena u domovini, vratila natrag u Britaniju... Svaki šport ima svoje ekstravagantne trenutke, ali biljar iz nekog razloga u tome prednjači. Spomenuti prvak John Roberts bio je, na primjer, svojedobno u službi maharadže od Jaipura. Ovaj ga je smjestio u palaču i dao mu na raspolaganje stotinu sluga i ogromnu plaću. Šest velikih stolova za biljar u Jaipur su dopremljeni na slonovima, a maharadža je jednom prilikom potrošio 5000 funti na organizaciju jednog jedinog turnira...

Inače, biljar je prvi šport u kojem je organizirano svjetsko prvenstvo - održano je 1873. u New Yorku. Njegova popularnost krajem 19. i početkom 20. st. bila je ogromna; za vrijeme Američkog građanskog rata rezultati biljarskih turnira dobivali su veći prostor u medijima nego izvještaji sa ratišta.

Sve do nedavno, biljar je bio rezerviran gotovo isključivo za muškarce. Prostori sa stolovima za biljar bili su mesta gdje su muškarci pili, pušili, tukli se, kladili i igrali. Atmosfera je bila takva da žene doista nisu imale što raditi u tim prostorima, iako su biljar od svojim samih početaka igrale i žene, i

Proučavajući i igrajući

*i obloži ga kožom, može
točnije gađati kuglu...*

to moderne žene iz viših slojeva koje su bile malo posebnijeg stila.

Nakon dugog razdoblja silne masovnosti, sredinom 20. stoljeća naglo je splasnula popularnost biljara; počinju se zatvarati biljarske dvorane, a igra postaje „staromodna“. Činilo se da povratak nema. Čak je i jedan od najboljih igrača u povijesti - Joe Davis, 1964. izjavio da „biljar nema budućnosti“.

Ipak, dva momenta preokrenula su zlu sudbinu. Prvi je bio film „Hazarder“ („The Hustler“) iz 1961. s Paulom Newmanom, nakon kojeg je slijedio nastavak „Boja novca“ („The Color of Money“) također s Paulom Newmanom, ali i mladim Tomom Crisom iz 1986. Filmovi su bili hitovi na kino blagajnama i apsolutno su doprinijeli da biljar ponovno stekne svoju nekadašnju popularnost.

Drugi moment bila je televizija. Krajem 60-ih godina, televizijska kuća BBC počela je emitirati program u boji i tražili su sadržaj koji bi im odgovarao da predstave svoju novu tehnologiju. Za svoj eksperiment izabrali su snooker, u to vrijeme „mali“ šport koji više gotovo nitko nije pratio. Snooker im je odgovarao i zato da se mogu pohvaliti programskom širinom, kao i činjenicom da ne slijede samo ukus većine, već se brinu i o manjim skupinama. No, stvari su krenule drugim tokom - program je ubrzo postao nacionalna opsesija, a snooker je danas u Velikoj Britaniji najgledaniji dvoranski šport! ●

LITERATURA:

AA. VV. Enciklopedija fizičke kulture, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb, 1977.

Richard Holt, Sport and the British: A Modern History, Oxford University Press, 1992.

Mike Huggins, The Victorians and Sport, Hambleton and London, London i New York, 2004.

Članak Povijest biljara pronađen na internetskoj stranici <http://biljar.wordpress.com/povijest-biljara> 17. 08.2013.

► Summary ◀

Billiards has a long and interesting history, and its roots go back to the late 14th century of the game that was played outdoors on the grass, and that is akin to today's golf, croquet, and even games without cues – boccia and bowling. It is not clear when and for what cause the game moved indoors, but the first known billiards table is the one in possession of the French King Louis XI.

In the 18th century billiards ceases to be exclusively reserved for the nobility. The billiards table enters into the public bars, especially the city's cafes, where it is used for leisure of citizens. At that time to the scene comes a man extremely important for the development of billiards - François Mingaud. Otherwise, billiards is the first sports in which the World Cup was organized – it was held in 1873 in New York.

Its popularity in the late 19th and early 20th century was enormous, but after the Second World War it rapidly decreases. Yet two moments turned the fate. The first moment were blockbuster movies "The Hustler" and "The Color of Money" and the second moment was television - in the late 60's the broadcasting company BBC started broadcasting in color and they were looking for a content that would fit them to showcase their new technology.

For their experiment they chose snooker, at that time a "small" sport that almost no one followed. Snooker was just what they needed, in order to boost it with a program variety, as well as the fact that they do not pay attention just to the taste of the majority, but that they care also about smaller groups, but things took a different course. The program quickly became a national obsession, and today snooker is the most watched indoor sports in the UK!

DOŽIVITE PREMIUM

UGODNIJE, JEDNOSTAVNIJE I DISKRETNIJE PUTOVANJE

Zagreb

airport

PREMIUMCLUB

ZRAČNA LUKA ZAGREB
Zagreb Airport

Tel. 00385 1 4502 054
premium.club@zagreb-airport.hr
www.zagreb-airport.hr

Tko je protiv „mješovitog“ športa?

Aforizama o novcu, kao i o svakoj drugoj važnoj temi, ima koliko hoćete. U rasponu od Friedricha Engelsa do Mladena Grdovića i natrag. Nije u šoldima sve. I ne može se protusloviti: ima pod kapom nebeskom toliko stvari koje su vrjednije od novca. Ali problem je - kako je primjetio Groucho Marx - što su užasno skupe.

Premda uvod možda nije sasvim precisan, ovdje se ne radi ni o spiritualnim dragocjenostima (a ni o Mastercardu), nego o pukoj podjeli proračunskoga novca na muške i ženske športove te o jednom problemu koji se, sa svojom svijetlom, ali i svojom tamnom stranom, povremeno pomalja na horizontu. U pitanju su, naime, tzv. mješoviti športovi, dakle oni u kojima se na različite načine, definirane specifičnim propozicijama, na borilištu zajedno pojavljuju i muškarci i žene.

U svijetu športa postoje različiti primjeri takve koegzistencije: od kojničkih disciplina u kojima se muškarci i žene natječu zajedno, što je svo-

jedobno bilo moguće i u streljaštvu, preko određenih varijanti koje pružaju šah i bridž, zatim preko športova poput sinkro-klizanja, do klasičnih mješovitih konkurenacija u reketaškim športovima.

Svjetli primjer i mogući pravac kojim bi mogli krenuti još neki športovi (odmah pada na pamet atletika), jest nedavno uvođenje konkurenkcije mješovitih plivačkih štafeta u popis službenih Fininih disciplina. Razlozi su, kako stoji u internetskome izdanju The Guardiana, u jednodušnoj potpori struke i natjecatelja ovoj novosti, od koje se očekuje da će plivačkim natjecanjima dodati novu taktičku dimenziju.

Tamniji primjer, koji je također „konzumiran“ ovoga lipnja, vezan je uz lanjsku odluku Organizacijskoga odbora Mediteranskih igara u Mersinu 2013. da iz službene konkurenkcije badmintonskoga turnira, prvoga uopće na MI, izostavi mješovite parove. Loš znak, najprije zbog degradacije

Tekst: RATKO CVETNIĆ

međunarodnih pokazuju određeno

na razini državnoga i lokalnih proračuna jest

na „muške“ i „ženske“

zaobiđene

Zvonimir Đurkinjak
i Staša Poznanović

► Summary ◀

Mixed sports and disciplines (involving male and female athletes) represent a special value of the sports world, to which the International Swimming Federation FINA has recently drawn attention by introducing in its official program of mixed relay. But some moves of the international umbrella sports organizations show a certain lack of understanding of mixed competition.

A problem that could therefore arise at the level of state and local budgets is that in distribution of money to the "masculine" and "feminine" sports, mixed competitions remain bypassed .

taktički najzahtjevnije badmintonске konkurencije, a za hrvatsku ekipu i stoga što bi naš najbolji , Zvonimir Đurkinjak i Staša Poznanović, imao vrlo visoke izglede za medalju (podsjetimo, naš muški par Đurkinjak-Hoelbling vratio se iz Mersina sa zlatom). Time su igre u Mersinu na određeni način komemorirale istu takvu odluku MOO-a iz 1992. i badmintonске olimpijske premijere u Barceloni, kojom prilikom - kao i u mersinskom slučaju - nije bilo nikakvoga suvislog obrazloženja za tu odluku (u športu u kojem je specijalizacija na pojedinačne i parske igrače, vrlo rana i vrlo striktna) osim one da je „autobus već pun“.

Sve ovo navodimo zbog jedne opasnosti u kojoj bi mješovite konkurenčije mogle nastradati na brisanom prostoru između muških i ženskih športova, pogotovo ako se takav brišani prostor stvori administrativnim putem. Primjerice, na izvanrednoj izbornoj skupštini Zagrebačkog

športskog saveza, održanoj početkom srpnja, na kojoj je Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport - nakon gotovo godinu dana vrebanja - uspio vratiti socijalistički model upravljanja športom u gradu, u programu novoga predsjednika ZŠS-a osvanula je sljedeća programska stavka: „Športovi će se projicirati kao muški i ženski, odnosno kao dva športa“. Premda ovaj navod, citiran prema „Večernjem listu“, u sebi sadrži ponešto od lapidarnosti Gadafijeve „Zelene knjige“, za sada nema posebne razrade, te je nejasno što ideja nosi, osim straha da bi se moglo raditi o načelnoj razlici u financiranju.

Kriterijska podjela u aktima ZŠS-a ionako već godinama postoji: ako rukometna muška momčad nekog kluba ima bolje rezultate od ženske (ili obratno) bit će bolje i financijski praćena. Prema tome, što se projekcije tiče, taj film nije nikakva novost, osim ako novost nije nešto što još ne znamo.

Ima tu još jedna važna kvaka čiji će

efekti tek nastupiti: od 1. srpnja ove godine i trenutka našega ulaska u EU, na snagu stupa oštro pravilo o zaštiti tržišnoga natjecanja, podjednako upereno i na brodogradilišta i na profesionalne športske klubove, a kojim se zabranjuje proračunsko financiranje svih onih koji bi svoj kruh trebali zaraditi na tržištu.

Ne znamo kako će se stvari razvijati u brodogradnji, ali što se športa tiče, naravno da nitko ozbiljan ne smatra kako će time nestati lijepi običaj da pročelnik mjesne uprave prebací nekoliko milijuna klubu čiji je predsjednik, jer bi se time ozbiljno narušio sustav građen desetljećima, ali je izvjesno da će koruptivna veš-mašina sada morati raditi neusporedivo i uz daleko složeniju logistiku.

Tu je velika opasnost da će se rezervi daleko bolnije sprovoditi na pozicijama koje nisu eminentno muške, a to bi moglo naškoditi i mješovitim disciplinama, s argumentom: ako mogu MOO i MI, možemo i mil! ●

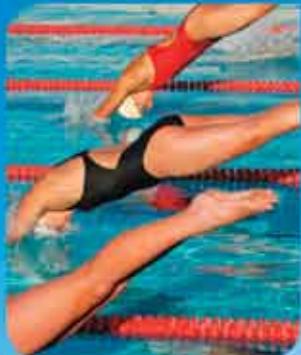

ATLAS

90th GODINA
PUTUJEMO
S VAMA

Ponosni sponzor Hrvatskog
olimpijskog odbora

Pouzdan partner
u svakom trenutku vašeg
poslovnog putovanja.

Sigurni u svakom
dijelu svijeta. Globalna
podrška u više od
150 zemalja.

Broj 1 u
Hrvatskoj
za prodaju
avio karata.

Ekskluzivni
nositelj franšize
**American
Express
Travel** servisa

Ponosno podržavamo hrvatski sport
i promičemo olimpijske vrijednosti.

Partner
Hrvatskog olimpijskog odbora

Živjeti zajedno

• •

Hrvatski
Telekom

• • •

Povijest hrvatskog športa

- FRANJO GLASER - SVEVREMENSKI VRATAR** (Ivica Buljan) ----- str. 2
100 GODINA OD PRVOG PLIVAČKOG NATjecanja NA BAČVICAMA (Mladen Cukrov) ---- str. 6
POVIJEST VINKOVAČKOG ŠPORTA DO I. SVJETSKOG RATA (Željko Iveljić) ----- str. 8
IN MEMORIAM: JOSIP KUŽE / ANTUN TONI PETRIĆ (Jurica Gizdić / Robert Kučić) ----- str. 11

HRVATSKI OLIMPIJSKI ODBOR
CROATIAN OLYMPIC COMMITTEE

Svevremenski vratar

Piše: IVICA BULJAN

Prije sto godina rođen je Franjo Glaser, legendarni vratar kojeg su uvrštavali među najboljih deset na svijetu svoga vremena. Nakon vratarske karijere, dugo se bavio i trener-skim pozivom, a velika ljubav postao mu je i tenis

Jedna od stvari koju športaš želi postići, naravno uz to da bude među najboljima u svom športu, je uravnotežen i zdrav život i nakon aktivne športske karijere. Za takvo nešto treba doista biti pravi športaš i živjeti športski u pravom smislu te riječi. Mnogi športaši posrnu, pa se predaju slastima života i na koncu ih se sjećamo samo kao uspješne športaše, ali i promašene egzistencije u kasnijem dijelu života.

Legendarni hrvatski golman Franjo Glaser zasigurno spada u prvu skupinu doživjevši duboku starost, jer je nakon jedne od najbogatijih vratarskih karijera nastavio sa športskim životom kao uspješni nogometni trener i rekreativac, budući da je bio jedan od najstrastvenijih ljubitelja tenisa u poslijeratnom Zagrebu. No ipak, ono po čemu je Glaser ostao u sjećanju ili je ostalo u zapisano u nogometnim analima, njegove su obrane i vratarsko umijeće. I danas traju rasprave među nogometnim zaljubljenicima tko je bio bolji vratar Glaser ili Beara. Nažalost, sve je manje onih koji su gledali i Bearu, a kamoli petnaestak godina starijeg Glasera. Nama mlađima, koji pratimo nogomet, oba imena zvuče onako „golmanski“! Pojam su za nekoga tko je zaključao svoja vrata pred raspomamljenim napadačima, koji slavu stiču na suprotni način, davajući golove, od kojih se najviše cijene oni koji zabiju upravo takvim golmanskim veličinama.

Među deset najboljih na svijetu

Činjenica je da je Franjo Glaser u raznim anketama bio proglašavan jednim od deset najboljih nogometnih vratara na svijetu, a za športskog novinarkog doajena Zvonira Magdića nema dvojbe.

Magdić tvrdi: „Slavni vratar Građanskog, najbolji na svijetu, svih vremena. Njegov odskok, njegove šake s loptom preko centra, strahobalno postavljanje, visoka sigurnost,

čine ga nenadvisivim. Njemu će se približiti, na dah, Concordijin Zvonko Monsider.“

Franjo Glaser, tridesetih godina prošlog stoljeća, nastavio je sjajnu tradiciju velikih golmanskih imena i svojih prethodnika - dvojice Dragutina, Vrđuke i Friedricha, te Maksa Mihelčića i postao veći i od njih. Na vrata moćne momčadi Građanskog koja se počela graditi u drugoj polovici tridesetih, a svoj zenit je doživjela u četrdesetim godinama prošlog stoljeća, Glaser je došao zaobilaznim putem nakon što je branio boje Hajduka iz Sarajeva (gdje je i počeo karijeru s nenavršenih petnaest godina), preko Osijeka braneći u Slaviji i beogradskog BSK-a s kojim je osvojio dva naslova prvaka Jugoslavije.

Glaser se rodio u Sarajevu 7. siječnja 1913., a umro je navršivši devedeset godina u Zagrebu 1. ožujka 2003. Nogometni antologičari za njega kažu da je bio impozantne atletske pojave, visok, snažan, elastičan i neustrašiv s odličnim refleksom i odličan u odbijanju lopte šakom, sa samo jednom manom - da nikada do kraja nije savladao tremu i uvijek bi pred neku od velikih utakmica imao „drhtavicu“, koja mu je vjerojatno bila i veliki motiv da bude najbolji na najtežim susretima i protiv najjačih protivnika. Bio je i majstor za obranu jedanaesteraca te je po tome u samom svjetskom vrhu obranivši od 94 kaznena udarca nevjerojatnih 73 (!), što je danas gotovo nemoguće.

Iz rodnog Sarajeva, nakon kratke karijere u tamošnjem Hajduku, nastupa za Slaviju iz Osijeka, a potom dolazi u Zagreb na fakultet gdje je trebao biti zamjena i nasljednik Sergiju Demiću u Concordiji koja je tih godina, početkom tridesetih, u dva navrata osvojila naslov prvaka Jugoslavije i slovila uz BSK, kao najbolja momčad u tom razdoblju. No, uskoro odlazi na odsluženje vojnog roka u Beograd i od 1933. je golman BSK-a...

Zamorine pohvale

O Glaseru u svojoj knjizi „Velemajstori našeg nogomet“ piše Jerko Šimić, inače dugogodišnji dužnosnik Građanskog. Šimić je bio zadivljen golmanskim mogućnostima plavokosog, visokog mladića koji je zadivio na jednoj od svojih prvih utakmici gledalište bravuroznim obranama:

„Međutim, jednog smo dana samo čuli, da ga je „Kika“ Popović - tadašnji ‘nakupac’ Beogradskog sportskog kluba - odveo u Beograd. Bila je to, druga nogometna ‘otmica’ tadašnjeg vremena (prva je bila Otmar Gazzari, koji je također branio boje BSK-a). Tadašnji igrači BSK-a: Radovanović, Mitrović, Arsenijević, Mihajlović, Stevanović, Đorđević, Tirnanić, M. Marjanović, Sotirović i Vujadinović, trebali su samo jednog vratara vrijednosti mladog Glaseru, pa da to bude najbolja momčad u Jugoslaviji“, piše

GLASER U BROJKAMA

Glaser je nastupio 35 puta u A reprezentaciji, jednom u B, uz šest tzv. neslužbenih nastupa za reprezentaciju Jugoslavije. Skupio je 11 nastupa za Hrvatsku, 26 puta igrao je za BLP (Beogradski loptački podsavet) i 15 puta za momčad ZNP (Zagrebački nogometni podsavet). U redovima BSK-a (od 1933. do 1937.) zabilježio je 269 utakmica i osvojio dva naslova državnog prvaka - 1935. i 1936. godine.

Za Građanski (od 1937. do 1945.) je nastupio 623 puta, osvojivši dva naslova prvaka Jugoslavije te prvenstvo NDH. Za beogradski Partizan (1945.- 1947.) prikupio je 91 nastup i osvojio jedan naslov prvaka države, a za splitski Mornar odigrao je 84 utakmice. Od 94 kaznena udarca koja su mu pucana, obranio ih je čak 73!

Šimić u svojoj knjizi o Glaseru, koji je od 1933. do 1937. s BSK-om osvojio dva naslova prvaka države.

No, u Zagrebu nisu mirno spavali i stvarala se velika momčad Građanskog, koji je već nešto manje od desetljeće bila izvan kruga najboljih tadašnjih jugoslavenskih momčadi i željno se očekivao novi naslov prvaka kojeg su purgeri zadnji puta osvojili 1928. godine. Iako su imali sjajnog vratara (Emila Urcha), nisu odustajali od toga da Glaseru vrati u Zagreb i dovedu na gol Građanskog. Po-seban motiv bio je što je u susretima gradskih reprezentacija Beograda i Zagreba (utakmice koje su u to vrijeme bile česte i privlačile veliki broj gledatelja), Glaser svojim obranama redovito spašavao Beograđane od poraza.

Taj prelazak se i dogodio 1937., premda u toj sezoni Glaser još nije branio zbog izvjesnih nesporazuma i kazne koju je dobio, a koja je vjerojatno bila posljedica njegova odlaska iz Beograda u Zagreb. Građanski je ipak te godine osvojio naslov prvaka države (nakon devet godina čekanja), i to pobjedom nad izravnim suparnikom BSK-om u Beogradu. Na toj utakmici proslavio se trostruki strijelac August Lešnik, a Građanski je slavio sa 4-0. Glaser je nastavio s odličnim obranama i u Građanskom, za koji je odigrao preko 600 utakmica.

Nezaboravne obrane protiv Nijemaca

Bio je nezamjenjiv i na vratima reprezentacije Jugoslavije za koju je prvu utakmicu odigrao 1933. godine u Beogradu protiv Španjolske čija vrata je branio slavni Zamora. Glaser je na toj utakmici primio jedan gol, zapravo autogol kojeg mu je zabio njegov suigrač iz BSK-a i reprezentacije Arsenijević. Kako bilježe izvjestitelji s te utakmice, slavni Zamora je nakon utakmice došao do mladog Glasera i potapsao ga po ramenu prorekavši mu sjajnu golmansku budućnost.

Neponovljivu utakmicu odigrao je za reprezentaciju protiv odlične Mađarske u Budimpešti 1937., kada je bilo 1-1.

„I sada ga u duhu vidim, kako se smjelo baca iz jednog kuta u drugi, kako vrlo slikovito i sigurno brani, kako

udarcima šake odbija česte lopte Mađara, kako se hrabro baca u noge opasnim mađarskim napadačima. Nikada više nisam video tako sjajnu obranu jednog vratara“, ushićeno je zapisao u svojoj knjizi Jerko Šimić.

U to je vrijeme Glaser, zajedno s Bernardom Hüglom i Jozom Matovićem, činio neprobojni obrambeni bedem reprezentacije. Kako bilježi Šimić, Glaser je nezaboravne obrane prikazao i prilikom susreta s reprezentacijom Njemačke.

„Nakon što je Hitler nasilno sjedinio Austriju s Njemačkom, naša je reprezentacija u ljetu 1940. godine igrala u Beču protiv reprezentacije sastavljene od najboljih igrača Austrije i Njemačke. Naši su tu „integrirana reprezentacija“ pobijedili 2-1., a pobedonosni pogodak je dao 20-godišnji igrač Građanskog, Franjo Wölfli. Drugu, još značajniju pobjedu nad reprezentacijom Njemačke, postigli smo u jesen 1940. godine u Zagrebu. Glaser, Brozović, Dubac, Džanić, Jazbinšek, Lechner, Cimermančić, Valjarević, Božović, Vujadinović i Matekalo - jedna vrlo uspješna kombinacija igrača Građanskog i BSK-a, predstavljala je odličan sastav reprezentacije. Na igralištu sadašnjeg Zagreba pobijedena je Njemačka i opet sa 2-1. Glaser i Jazbinšek u obrani, a Cimermančić i Božović, strijelci pogodaka, bili su najbolji naši igrači“, piše Šimić.

Za sponnuti je još da su čak osmorica igrača s te utakmice bili igrači Građanskog, doduše ne u tom trenutku, jer Dubac, Lechner i Matekalo su u Građanski došli netom poslije te utakmice...

Idućih godina Glaser je bio prvi golmanski izbor svih tadašnjih izbornika reprezentacije, u kojoj mu je najčešće zamjena, kao i na klupi Građanskog, bio Emil Urch. Tijekom branjenja za Građanski, Glaser je osvojio 1940. naslov prvaka, a 1943. i naslov prvaka NDH, a igrači Građanskog - kompletan prva momčad i dio rezervi - igrali su za reprezentaciju NDH.

Građanski je u tom vremenu bio sjajna momčad, govorilo se i jedna od najboljih europskih, a predvodio ju je legendarni trener Martin Bukový. Igrali su: Glaser, Brozović, Dubac, Jazbinšek, Lechner, Kokotović. Cimerman-

čić, Wölfli, Lešnik, Antolković, Pleše. Momčad bez slabog mjesto, a tu su još bili Matekalo, Šoštarić, Reiss, Vlado Zajec, Ivan Šuprina, Miljenko Đukić te potkraj rata mladi i talentirani Stjepan Bobek. No, nogomet je tada bio u drugom planu i zapravo je Glaser - kao i brojne tadašnje zvijezde njegove generacije kao što su bili Lechner, Lešnik, Kokotović, Antolković i drugi - te najplodnije godine svoje karijere proveo igrajući i trenirajući smanjenim intezitetom te s manjom kvalitetnih utakmica.

Tri prvenstva s tri kluba

Jednu od najuvjerljivijih partija, momčad Građanskog pružila je na gostovanju iznova u Budimpešti gdje su u srpnju 1944. sa 4-0 dobili tadašnjeg prvaka Mađarske momčad NAC-a. Tadašnji izvjestitelj „Hrvatskog naroda“ zadirljivo piše o igri svih igrača Građanskog, a nakon što je Građanski poveo 2-0 Mađari su pojačali pritisak i svom snagom napali na gol purgera.

„Mađari još nisu bili utučeni, te su vjerovali, da će moći još nešto učiniti. Igrači NAC-a počeli su sada oštrom, vrlo ostrom igrom, ne bi li se na taj način Građanskog izbacilo iz „koncepta“. Sada je došla i obrana Građanskog do većeg izražaja. Glaser je u više prilika krasno obranio udarce Servarija i Budole, a jednom je u sjajnom stilu obranio udarac Totha iz blizine, stari nesavladivi Franjo. Braniči Brozović i Dubac, kojima je u ovom razdoblju pomogao i čitav srednji red, uspjeli su otkloniti sve navale“, piše izvjestitelj „Hrvatskog naroda“.

To je bila jedna od posljednjih utakmica Građanskog, a reprezentacija NDH je svoju posljednju odigrala još u travnju protiv Slovačke i pobijedila 7-3. Nogomet definitivno više nije bio važan, a u svibnju 1945. godine Građanski je rasformiran, a cjelokupna arhiva uništena, dok su najbolji igrači završili u Beogradu gdje su u početku igrali za nogometnu momčad Jugoslavenske armije, a potom u Partizanu. Franjo Glaser je bio među tim igračima, isto kao najveća mlađa zvijezda tadašnjeg nogometa Stjepan Bobek, pa Zlatko Čajkovski, Florijan Matekalo, Miroslav Brozović, Franjo Šoštarić i drugi. Nije bilo mogućnosti otpora jer gotovo svi su bili

vojni obveznici, a igranje nogometa ipak je garantiralo određenu sigurnost.

Osim toga, Franjo Glaser već tada je bio neosporni nogometni autoritet, pa je uz to što je bio prvi golman, postao i prvi trener novoosnovane momčadi Partizana koju su osnovali i iza koje su stajali generali tadašnje pobjedničke armije. Glaser je tada imao 32 godine, a s Partizanom je osvojio i prvo prvenstvo poratne Jugoslavije, 1946./47. godine. U

Partizanu ga je na vratima naslijedila njegova zamjena u Građanskom i učenik Franjo Šoštarić...

Franjo Glaser je osvojio prvenstva države sa sva tri kluba za koje je igrao - za BSK, Građanski i Partizan, te je po tome svoje-vrsni rekorder na ovim nogometnim prostorima. Nakon Partizana, kao vojni službenik, premješten je u Split gdje je branio za momčad vojne mornarice Mornar, što je trajalo sve do 1949. kada se ovaj klub ugasio.

Bio je i majstor za obrane jedanaesteraca te je po tome u samom svjetskom vrhu obranivši od 94 kaznenih udaraca nevjerojatnih 73 (!), što je danas gotovo nemoguće

Nekako uisto vrijeme Glaser je prestao s aktivnim igranjem te je nastavio s trenerskim angažmanom prvo u Mornaru, a potom i širom bivše Jugoslavije, trenirajući zagrebački Dinamo, mostarski Velež, banjalučki Borac, Rudar iz Breze, Bratstvo iz Novog Travnika, Osijek (tadašnji Proleter), Slogu iz Doboja, Rijeku (ondašnji Kvarner), zagrebačku Trešnjevku, Zagreb, Ljubljalu, a kratko se okušao i kao trener u inozemstvu trenirajući momčad iz austrijskog Klagenfurta.

Sedamdesetih godina sve je manje trenerski aktivan i polako se njegova športska karijera približavala kraju. U tom vremenu vrlo aktivno je i strastveno igrao tenis, a nakon odlaska u mirovinu uživao je družeći se s prijateljima iz mladosti.

LITERATURA:

Velemajstori našeg nogometa, dr. Jerko Šimić, Vlastita naklada, Zagreb 1973.

Nogometni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb 2004.

Hrvatski narod, broj 1074., Zagreb, 1944.

Sto godina nogometa u Hrvatskoj, pripremili Franjo Frantić i Dragutin Hripko, Zagreb, 1981.

Jurica Gidic: "Hrvatski reprezentativci i izbornici", HNS, Zagreb, 2012. g.

**Hrvatska protiv Slovačke u Bratislavi, rujan 1941.
(Glaser krajnji desno)**

100 godina od prvog plivačkog natjecanja na Bačvicama

Piše: MLADEN CUKROV

Prvu plivačku priredbu za prvenstvo grada Splita, 14. rujna 1913. organizirali su na Bačvicama mladi entuzijasti iz „Hajduka“ s Fabjanom Kaliternom na čelu, a u organizaciji su sudjelovali još „Hrvatski šport klub“ i „Hrvatski sokol“

Naziv Bačvice pojavljuje se u službenim spisima već za vrijeme mletačke vlasti pod nazivom Boticelle. Uz prirodnu plažu nalazio se poljski put, uzduž kojeg su se prostirali vinogradi splitskih težaka. Bilo je to pravo predgrađe bez pravih pristupnih puteva.

Već krajem 19. stoljeća Split je imao svoje kupalište na Bačvicama. Uredila ga je 1891. obitelj Košćina. Prvi kupači u uvali bili su članovi obitelji Bui i Paparelo - Rismondo, koji su ondje sagradili i svoje kuće. Pomorske vlasti su 1905. dale Ivanu Košćini (1857. - 1939.) dozvolu da još dodatno uredi i opremi ovo kupalište.

Kupalište je bilo podignuto od dasaka na pilonima i istureno prema sredini uvale. Bilo je podijeljeno na mušku i žensku stranu, s tim da je u sredini bila veranda

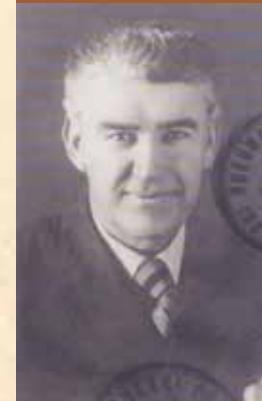
Od njih je sve počelo. Članovi sportske družine „Šator“ 1904. g. Stoje slijeva: Ivan Šakić, Nikola Kuzmanić, Jerko Matošić, Humbert Fabris, Lucijan Stella, Toni Brajević, Vjekoslav Ivanišević, Jure Gasparini, Lovre Bilinić, Vlado Boschi i Fabjan Kaliterna. Donji red slijeva: ... ?, Šime Raunig, Ante-Tonček Kaliterna, Duje Ivanišević, Vlado Matošić, Luka Kaliterna, Mario Stella i Martin Stella.

koja je služila i kao biljetarnica. Ljepši spol se znao tužiti da su na drvenim pregradama otvorene rupe kroz koje su ih muškarci znali viriti, a i fotografirati. U to vrijeme su Bačvice bile „daleko“ od grada, pa je građane na kupanje vozio zaprežni tramvaj s dva konja. Uz to je i iz splitske luke svako jutro isplovljavao mali parabrod „Angelica“ koji je održavao prugu do Bačvica. Ovo lijepo kupalište uništila je orkanska bura 1915., a 1917. sagradeno je novo, također drveno, koje se održalo sve do početka II. svjetskog rata.

Prva plivačka priredba

Prvu plivačku priredbu za prvenstvo grada Splita organizirali su mladi entuzijasti iz „Hajduka“ s Fabjanom Kaliternom na čelu. U organizaciji su sudjelovali još „Hrvatski sportski klub“ i „Hrvatski sokol“. Natjecanje je započelo 14. rujna 1913. s početkom u 11,30 sati u uvali Bačvice. Raspored je bio sljedeći : plivanje u „brzini“ na 50 m, utakmica djece u „brzini“ na 50 m, utakimca u plivanju „na ledima“ na 50 m, štafeta na 150 m, utakmica u ronjenju i skokovima u vodu. Nagrade su bile: za 1.

Fabjan KALITERNA (1886 - 1952), sudionik i osnivač 12 športova u Splitu. Posebno je zaslužan za razvitak plivanja, vaterpola, nogometata i veslanja. Bio je i inicijator prvog plivačkog natjecanja na Bačvicama

Kupalište „Koščina“ na Bačvicama kako je izgledalo 1905. godine

mjesto zlatni sat, srebrni predmeti i počasna diploma, za 2. i 3. mjesto počasna diploma. Svi oni koji su željeli sudjelovati morali su uplatiti jednu krunu, a djeca pola krune. Ulažnice za građanstvo iznosile su 0,20 kruna pojedninačno. Prema izvještaju ondašnjih splitskih novina „Sloboda“, ovaj plivački miting prošao je bolje od očekivanog. Bilo je prisutno više od 1500 gledatelja koji su zdušno podrili svoje favorite.

Natjecanjem je rukovodio odbor sastavljen od inž. Fabjana Kaliterne , dr. Grge Angjelinovića ,dr. Vjekoslava Lavša i dr. Đina Karamana, dok su suci na cilju bili: Božo Štić, prof. Antun Pavlović i Berislav Tomaseo, a starter je bio Ivan Poletti Kopešić.

Pobjednik u disciplini 50 metara za muškarce bio je Stipe Sisgoreo (37 sekundi), drugi je bio Joško Tommaseo (38 sek.), a treći Srećko Karaman (39 sek.). Kod žena najbrža je bila Ana Pentser (1:05) ispred Gjine Altaras (1:15) i Karmen Nonweiller (1:59).

Kupalište "republike"

U trci 50 m za djecu sudjelovalo je 11 dječaka. Prvi je stigao Josip Jakšić u vremenu 0: 41, drugi Mirko Mihaljević 0: 50 i treći Ljubomir Humann zvani „Munja“ 0:53. U najzanimljivoj utrci „daljine“ (maraton) prvu nagradu odnio je Joško Tommaseo u vremenu 18:54, drugu Josip Jakšić 19:08, a treće Mirko Bezić u vremenu od ravno dvadeset minuta.

Picigin je bio jedna od igara za razonodu na plaži Bačvice

Zanimljivo je bilo i natjecanje u ronjenju. Od prijavljenih 6 natjecatelja na startu se pojavilo njih četvorica. Postavljena je i norma od minimalno 30 metara koje je trebalo preroniti. Prvu nagradu je osvojio prekaljeni Paško Bettini (kasnije jedan od osnivača PK „Jadran“) koji je u ronjenju prevadio 54 metra. Drugi je bio Lovre Bilinić.

U skokovima je s osvojenih 15 bodova pobijedio Božo Nedoklan (kasnije igrač „Hajduka“) koga su zbog lijepih skokova zvali Lastavica. Drugo mjesto pripalo je Josipu Jakšiću s 14 bodova, a treći u ovoj disciplini bio je Dinko Koščina s 10 bodova. Cijelu ovu plivačku manifestaciju muzikom pratila je splitska „Narodna glazba“.

Kraj I. svjetskog rata ponovno je oživio sve uvale u Splitu. Gotovo na svakom kupalištu, u svakoj uvali, nicale su kupališne „republike“, kao sastajališta mladih i posebna pojava ondašnjeg njihova života. „Republike“ su bile pokretači gotovo svih športova u Splitu. Ako bi ih definirali, sigurno da su bile pomalo buntovne, anarhične i vodile su međusobne „ratove“. Bavile su se natjecanjem u plivanju, veslanju, trčanju, hrvanju, ronjenju, skokovima, kao i raznim improviziranim igrami. Svaka „republika“ je imala svoj statut, svoj barjak, admirala i protokol, amblem i jednake kapice na glavi. Na čelu republike stajao je poglavica koga su nazivali „šeik“, „car“, „prešidente“ i sl. Pojedine „republike“ imale su svoje himne i pjesme za razne prigode. Među „republikama“ često su priređivane borbe, pomorske bitke i razna natjecanja za prevlast „republika“.

Poznate su bile republike: „Mali puk“ u uvali Firula, „Baluni“ u uvali Baluni, „Bačvice“ u uvali Bačvice, „Bagni Polo“ u gradskoj luci, „Sustipan“ u uvali Zvončac, kao i u ostlim uvalama: Stinice, Lora, Glavičine, Spinut, Poljud, Meje i Zenta. Time počinje novo poglavje plivačkog športa u Splitu. Formiraju se prvi klubovi koji njeguju pomorske športove - „Baluni“ (kasnije „Jadran“), „Firule“, „Gusar“ i drugi...

LITERATURA:

- Duško Marović, Povijest sporta u Splitu- knjiga I.- SOFK-a Split, 1990. g.
Zdenko Matošić, Bačvice, raj na zemlji, Ekološko društvo Picigin Bavice - Split, 2007. g.
Jurica Gizdić: "Fabijan Kalitera, otac splitskog športa, Splitski savez športova, Split, 2004. g.

Vinkovački vježbači s utezima, bućicama i zastavama

Strijelci su bili prvi

Perve tragove o tjelesnoj kulturi u Vinkovcima nalazimo u vrijeme rimske dominacije u ovim krajevima. Gracijan (Gratianus), otac rimskih careva Valentinijana i Valensa, koji potječe iz Cibala, bio je na glasu kao izuzetno snažan čovjek. Brunšmid je za njega zapisao: „da je već kao dječak bio vanredno jak, a to da je dokazao natežuć se jednom sa pet vojnika za jedno uže, koje da mu oni nisu mogli da otmu. Stoga ga se sravnjivalo s glasovitim Milonom iz Kortona...“. Zbog snage i zanata kojim se bavio, dobio je nadimak Funarius (užar), a kasnije, kao vojnik, bio je poznat po jakosti i spretnosti, osobito u šakanju. Rimljani su također njegovali lov i plivanje u javnim kupalištima (thermae), a u Vinkovcima (tada Cibalama) također su postojale terme.

Plemstvo je u srednjem vijeku i razdoblju feudalizma njegovalo rukovanje oružjem i jahanje, a održavani su i viteški turniri. Najstariji podaci o njegovanju tjelovježbe nalaze se u izvještajima vojnih struktura, a djelomično sačuvani podaci o različitim igrama, organiziranim sportskim nadmetanjima i sportskim društvima, pojavljuju se na ovom području tek krajem 19. stoljeća.

Prema do sada poznatim podatcima, na vinkovač-

koj gimnaziji prvi put je predavana tjelovježba 1858. godine a predavao ju je profesor Franjo Marek. Za vrijeme apsolutizma nemamo tragova o predavanju tjelovježbe, a ponovo se 1862. godine uvodi kao neobavezan predmet. Za učitelje tjelovježbe postavljaju se vojničke osobe, i to: feldwebel Andrija Lešić, N. Stanišić, J. Raketić, kadet M. Šokčević, feldwebel J. Čaldarović i kadet Šimun Metikoš, koji je vode do 1873. godine. Od 1879. do 1881. godine tjelovježbu predaje Matej Mudrinić, sljedeću školsku godinu Ivan Stangl, a u razdoblju od 1882. do 1893. Gabro Markovac.

Profesora Ljudevita Sorlinija zbog tadašnjih potreba upućuje Kraljevsko školstvo na rad u Vinkovce, gdje je 1891. godine dodijeljen Nižoj pučkoj školi, a u tom razdoblju tjelovježbu predaje i na gimnaziji. Nakon njegovog odlaska, krajem iste godine, pa sve do 1897., tjelovježbu su predavali profesori Mihovil Ljubić i Mirko Kovačić. Svako odjeljenje vježbalo je dva sata tjedno i to tzv. redovne vježbe, proste vježbe, raznovrsne vježbe na konju, na srgu (preći) i dvogredici (ručama).

Daljnji razvoj športa lakše možemo pratiti nakon uki-

Bogata je i raznolika povijest vinkovačkog sporta. A najstarija registrirana sportska organizacija u Vinkovcima bila je Prvo gradsko streljačko društvo u Vinkovcima osnovano 1887. godine

danja Vojne granice (1881.) i priključenjem ovog kraja civilnoj Hrvatskoj. Razvojem suvremenog društva i stvaranjem viškova vrijednosti nastaju elementi od presudne važnosti za daljnji razvoj športa.

Ne znamo kad je osnovano Vinkovačko lovačko društvo u Vinkovcima, ali prema sačuvanom popisu članova i popisa zakupljenih lovišta iz 1881. Godine, znamo da je djelovalo. Članovi ovoga društva nisu bili samo ugledni Vinkovčani, nego i stanovnici okolnih sela. Najistaknutiji predstavnik ovog društva bio je Martin Balling, koji je na svjetskoj izložbi lova u Berlinu dobio zlatne medalje za jelenske rogove i ustrijeljenog jelena 1910. Godine, a koji je ocijenjen sa 222,8 bodova.

Klizanje na Bosutu

Prvi pisani trag o plivanju na organiziranom kupalištu u Vinkovcima nalazimo u izvještaju Kraljevske kotarskoj oblasti, koji je 1883. uputio Kraljevski okružni glavni liječnik dr. Hugo Blum.

Ali najstarija registrirana športska organizacija u Vinkovcima bilo je Prvo gradsko streljačko društvo u Vinkovcima osnovano 1887. godine. Prema Dionici br. 108, očito je da se streljaštvom bavilo više od stotinu građana, ranije neorganiziranih, koji su prije toga bili uglavnom lovci na ptice i divljač. U Vinkovcima je ono osnovano nešto kasnije nego u drugim dijelovima Hrvatske. Razlog tomu je, za pretpostaviti, zbog Vojne granice, kad je svaka graničarska kuća imala oružje - muški su članovi morali često odlaziti na vježbe gađanja, pa je gađanje graničarima bilo obveza, a ne zabava ili natjecanje.

Bilo je tu prostora i za zimske športove, pa je tako u Vinkovcima već 1895. godine osnovano Hrvatsko sklizalačko društvo, a za prvog predsjednika izabran je Slavoljub. pl. Nemčić. Poznati hrvatski folklorist i melograf, te vrstan klizač na ledu, o svojim počecima klizanja na rijeci Bosut je napisao: „Najprije sam naučio „bognove“ (lukove) prednje, stražnje desne i lijeve. Lukove sam pomalo spajao u trojke, pa u dvostrukе trojke, pa u izmjenične lukove (osmice itd.) a naravno da sam prije toga naučio sve likove i okreće na obje noge.“

Početak atletike povezuje se s vinkovačkom Gimnazijom u kojoj se već 1909. godine, na satima tjelovježbe skakalo u visinu i daljinu.

Ideju i misao sokolstva u Vinkovce donijela je iz Zagreba, nova pokretačka snaga, vinkovačka sveučilišna mladež, te dala pobudu za osnivanje Hrvatskog sokola u Vinkovcima. Njegovim osnivanjem 1905. Godine, počinje organizirano i športsko bavljenje gimnastikom, a Hrvatski sokol, uz Srpski sokol (koji

Jedan od prvih korištenih teniskih reketa u Vinkovcima

je bio daleko manje zastupljen), bio je propagator gimnastike u Vinkovcima i okolnim mjestima do I. svjetskog rata.

Prvi starješina - dr. Levin Plemić

Prvi starješina Hrvatskog sokola u Vinkovcima bio je odvjetnik dr. Levin Plemić, podstarješina Josip Basler, tajnik Pero Milosavljević, blagajnik Ilija Abjanić, a spravar Franjo Kreger, a društvo je počelo sa vježbanjem u siječnju 1906. godine.

Prvi društveni učitelj bio je Čeh Jan Lorek, koji je bio na čelu prednjačkog zbora. Na I. hrvatskom svesokolskom sletu u Zagrebu 3. i 4. rujna 1906. Godine, nastupilo je 26 članova vinkovačkog

Hrvatskog sokola. U prosincu iste godine članovi Hrvatskog sokola predstavili su se u Vinkovcima u dvorani svratišta Lehner, a uz njih su nastupili i gosti iz Broda, Đakova, Vukovara, Mitrovice.

U vinkovačkoj je gimnaziji 1908. - 1909. godine tjelovježbu predavao književnik i profesor hrvatskoga

Jedna od prvih fotografija vinkovačkih lovaca

Iz zapisa Slavka Jankovića možemo iščitati kako su sinovi, bogatiji Vinkovčani, igrali tenis u Vinkovcima potkraj XIX. stoljeća

jezika te član Hrvatskog sokola Jozu Ivakić.

Hrvatski sokol osnovao je 1909. i ženski odio. Sljedeće godine pet vježbača nastupilo je na sveslavenskom sletu u Sofiji, a na II. hrvatskom sokolskom sletu koji je održan 12.- 16. kolovoza 1911. u Zagrebu, sudjelovalo je 6 sokolica i 30 sokolova. Venanc Bednaržik nastupio je kao pojedinac u višem odjelu i osvojio treće mjesto.

Šarena lopta kao uskrsno jaje

Prvi međunarodni nastup jedne hrvatske reprezentacije bio je u gimnastici 13. svibnja 1911. u Torinu, a jedan od vrsnih vježbača koji su bili sposobni svladati čitav niz teških vježbi, bio je i jedini Slavonac, Vinkovčanin Krsto Pfaff.

Prvi predstavnici naših udruga nastupili su izvan Hrvatske na I. Sveslavenskom sokolskom sletu, koji je održan 28.-30. lipnja 1912. u Pragu. U nižem razdjelu (razredu) momčad Hrvatskog sokola Vinkovci je od svih hrvatskih odjela osvojila 8. mjesto. U pojedinačnom plasmanu višeg razdijela Venanc Bednaržik bio je drugoplazirani Hrvat i osvojio je 20 mjesto, dok je Dragutin Basler bio šestoplazirani Hrvat i osvojio je 64 mjesto od 218 vježbača.

Iz zapisa Slavka Jankovića možemo iščitati kako su sinovi, bogatiji Vinkovčani, igrali tenis u Vinkovcima potkraj XIX. stoljeća. Prvo igralište sagradili su u parku Lenije 1913., trgovac Ernest Henn, upravitelj banke Marko Paunović, veleposjednik Stevica Veselinović, Mirko Broš vlasnik pilane i Josip Ulises, ali nisu osnivali klub, jer su tenis igrali rekreativno. Uz njih su igrale i žene, a ostale su upamćene: N. Bosnić, dr. Blanka Čobanić, Jelka Čobanić, Vilma Dianovsky, N. Kopić, Olly Lederer, Ana Lehrner, Olga Tomac i Štefa Zbianovsky.

Kad je Jozo Ivakić premešten iz Vinkovaca, u predavanju tjelovježbe naslijedio ga je profesor povijesti Živčić, koji je na satima tjelesnog odgoja, na igralištu

Djevojačke škole, dopuštao da dječaci igraju novu igru - nogomet. Grupa mladića okupljena oko Slavka Jankovića, počela ga je 1909. godine igrati krpenom loptom, ali su ga, kako piše Janković, stariji gimnazijalci igrali još i ranije. Uskoro su kupili „malo veću loptu ispunjenu zrakom, šarenu kao uskrsno jaje“, na poljani napravili i vratnice i „lupali bez sistema do besvjести“, na čuđenje lokalnog puka zašto „igrači nogom mlate loptu, kad je to sigurnije rukom“.

Ubrzo su nabavili nogometna pravila i preveli ih na hrvatski. Ova grupa gimnazijalaca nazvala je svoj prvi nogometni klub Graničar, prema slavnim vremenima iz doba granice. Nažalost, sva pozitivna kretanja u športu nestaju dolaskom I. svjetskog rata.

IZVORI:

Slavko Janković, Zabava, igra... Šport, (neobjavljen rukopis) Zagreb 20. travnja 1971. Državni arhiv u Vukovaru.

Knjiga zapisnika Hrvatskog sklizačkog društva u Vinkovcima, 17. studeni 1895.-20. prosinca 1904., Državni arhiv u Vukovaru.

Josip Brunšmid, Colonija Aurelia Cibalae, Vinkovci, 1994.

Grupa autora, Lovstvo Vinkovačkog Kralja, Vinkovci LD Sloga, 1986., 162-166. Mladen Stražnicky, Sportske organizacije u općini Vinkovci od 1887. do 1919. godine. Povijest sporta, 81/1989.

Pravila vinkovačkog društva za tjelovježbu Hrvatski sokol, Vinkovci, 3. prosinca 1905.

Željko Iveljić, Sto godina gimnastike u Vinkovcima, Vinkovci, 2007.

Željko Iveljić/Marko Landeka, Povijest vinkovačkog športa, Vinkovci, Vinkovci 2010.

Slavica Pleše, Pravila društva 1845.-1945., Hrvatski državni arhiv Zagreb, 2000.

Prof. mr. Živko Radan, Zbirka pravila gimnastičkih i sportskih organizacija od 1861 do 1914. u Arhivu Hrvatske, Povijest sporta, Zagreb, 16/1973.

Bogdan V. Spernjak, Telesno vaspitanje u vinkovačkoj gimnaziji, Spomenica o stope deset godišnjici gimnazije u Vinkovcima 1780.-1930., Vinkovci, 1930.

Fric Špicer-Pavao Dill: Prilog poznавању почетка i razvoja tenisa u Vinkovcima do 1958. godine, Povijest sporta, Zagreb, 27/ 1976.

Zlatko Virc, Hrvatski sokol u sjeveroistočnoj Hrvatskoj, Vinkovci, 1998.

Zlatko Virc, Ballingovi – Martin Balling; Spomenar – Povijesno i športsko društvo Hrvatski sokol“ Vinkovci, 2013.

JOSIP KUŽE

(Vranje, 13. studenog 1952. - Zagreb, 16. lipnja 2013.)

Kao da je ova godina suđena da se naglo i bez pozdrava oprštamo od nogometnih velikana. Jedni za drugim odlaze, napuštaju ovaj svijet i postaju povijest. Jedna od legendi koja je nedavno prerano napustila ovaj svijet je Josip Kuže, bivši nogometni trener.

Roden je u Vranju u Srbiji, 13. studenog 1952. godine. U Dinamu je igrao u mlađim uzrastima, a nastupao je i za omladinske reprezentacije Jugoslavije i SR Hrvatske. Godine 1971. Kuže je počeo nastupati za svoj jedini i najdraži Dinamo i na mjestu branitelja igrao je punih deset godina, odnosno do 1981. godine. U plavom dresu, osvojio je Kup Jugoslavije 1980. godine.

Josip Kuže je bio izraziti obrambeni igrač, imao je dobar pregled igre, sa striktnim pokrivanjima i točnim dugim dodavanjima. U desetogodišnjem razdoblju u dresu Dinama, Kuže je odigrao 384 utakmice i postigao 14 zgoditaka.

Nakon ranog završetka igračke karijere, vrlo se brzo uhvatio trenerskog posla. Već 1982. godine odlazi u Australiju, gdje je do 1984. trener hrvatske momčadi Croatia iz Sydneja. Potom se vraća kući i od 1985. do 1986. godine, trener je BSK-a iz Slavonskog Broda. Nakon toga se vraća u Maksimir, i od 1986. do 1988. trenira juniore Dinama.

Sezonu 1988./1989. Josip Kuž, provodi u Bosni i Hercegovini, na trenerskoj klupi Borca iz Banja Luke. Nakon uspješne sezone, vraća se u Maksimir i u sezoni 1989./1990. trener je prve momčadi Dinama (može se reći da je to bila povijesna sezona, kada je i na nogometnim terenima počeo rat za samostalnu Hrvatsku).

Josip Kuže ostao je poznat i po domoljubnom branjenju Dinamovih navijača (zajedno sa Vjekoslavom Škrinjarom i Zvonimirovom Bobanom) tijekom izgreda na utakmicu Dinamo - Crvena Zvezda, 13. svibnja 1990. godine u Maksimiru, od pristrane jugomilicije koja je premlaćivala Dinamove navijače, dok su u isto vrijeme navijači Crvene zvezde nekažnjeno divljali po stadionu. Tog dana, zajedno s talentiranom generacijom svojih nogometara koje je predvodio, ušao je u legendu.

Nakon odlaska iz Dinama, sezonus 1991./1992. Kuže provodi u Njemačkoj gdje je trener momčadi Rot - Weiss iz Erfurta. Iz Erfurta od 1992. do 1994. za kormilom je momčadi FSV Mainz 05. Potom odlazi u Japan, gdje je u sezoni 1996./1997. trener momčadi Gamba iz Osake. Zatim se vraća u Hrvatsku i u sezoni 1998./1999. Josip Kuže vodi NK Zagreb.

Godine 2000. opet odlazi u Njemačku gdje trenira Chemnitz. Nakon povratka u Hrvatsku, u sezoni 2004./2005., Josip Kuže trener je Intera iz Zaprešića.

U sezoni 2005./2006. Josip Kuže iznova je trener Dinama, s kojim osvaja naslov prvaka Hrvatske. Godine 2007. kratko je trener HNK Rijeka, a iste godine vodi Varteks iz Varaždina.

Te iste 2007. godine Josip Kuže postaje izbornik reprezentacije Ruande, gdje ostaje do 2008. i s tom afričkom reprezentacijom ostvaruje 4 pobjede u 6 utakmica, pa nakon tog odličnog rezultata prelazi u japanski JEF United. Potom se vraća u Europu i od 2009. do 2011. godine, izbornik je reprezentacije Albanije. Posljednja trenerska destinacija u njegovom kratkom životu bila je momčad Tianjin Teda, u dalekoj Kini.

Treba svakako istaknuti da je Josip Kuže bio miljenik Dinamovih navijača, dok je ležao u zagrebačkoj bolnici Merkur teško bolestan, Bad Blue Boysi na ulaz su postavili transparent „Josip Kuže - predaje nema jer jedan si od nas.“

„Bez obzira na negativne osjećaje bolesti, ovo su prekrasni osjećaji podrške. Ovo je nevjerojatno, prekrasno, nešto što se pamti čitav život“ – izjavio je tada, nekoliko mjeseci pred smrt, Josip Kuže.

Unatoč silnom optimizmu i želji za životom, bolest je bila jača i 16. lipnja 2013. Josip Kuže je preminuo. Sahranjen je na krematoriju zagrebačkog groblja Mirogoj, a ispraćen je uz baklje Dinamovih navijača, jer kako su mu oni govorili: „Joža, ti si jedan od nas“.

I doista je to i bio.

(Jurica Gizdić)

ANTUN TONI PETRIĆ

(Split, 15. svibnja 1931. - Split, 29. svibnja 2013.)

Oprostili smo se od još jednog istinskog športskog entuzijasta, koji je sve svoje umne i fizičke snage stavio u službu splitskog športa. Doslovno, radio je i stvarao do zadnjeg trenutka. Završio je svoju posljednju knjigu „Povijest splitskog sporta od 1941. do 1951. godine“, stavio točku na zadnju rečenicu i jednostavno otišao, otišao u legendu.

Drugi svjetski rat dočekao je u Splitu kao desetogodišnjak i bio ranjen u oko, što mu nije nimalo smetalo da se kasnije opredijeli za poziv koji je tako volio - poziv nastavnika fizičkog odgoja. Toni, kako su ga zvali, već 1948. godine postaje ispitani fiskulturni instruktor i atletski sudac. Kako je u to vrijeme bila velika potreba za kadrom u športu, Toni 1949. godine postaje sudac nogometa, 1950. plivanja, i vaterpola 1956. Zvanje nogometnog trenera stječe 1959., a 1960. godine postaje trener plivanja i vaterpola.

Od rane mladosti iskazujući veliku ljubav prema športu uključuje se u rad brojnih splitskih športskih organizacija od kojih će se najdulje zadržati u najužem rukovodstvu splitskog „Jadrana“. Kao vrlo aktivan športski djelatnik krajem 50-ih i tijekom 60-ih godina obnaša i dužnost člana predsjedništva Plivačkog saveza Hrvatske, Zbora sudaca Plivačkog saveza Hrvatske i Jugoslavije. Visokim funkcijama u vodenim športovima pridodao je i časnu dužnost predsjednika stručnog savjeta Vaterpolo saveza Jugoslavije, te je kao hrvatski predstavnik bio član predsjedništva Jugoslavenskog olimpijskog komiteta.

Antun Toni Petrić završio je u Splitu 1957. godine Višu trogodišnju pedagošku školu u prvoj klasi studijske grupe fizički odgoj (zemljopis, fizički odgoj, nauka o čovjeku), te time započeo svoj pedagoški rad s mладима. Kasnije, 1977. Godine, diplomira na Zagrebačkom sveučilištu studij pedagogije i to smjer školske pedagogije. Njegov profesionalni pedagoški rad vezan je za školstvo u Splitu, Šibeniku i Zagrebu (osnovno i srednje). Krunu svog pedagoškog djelovanja doživljava kao višegodišnji prosvjetni savjetnik u Zavodu za školstvo, jer Toni je imao o čemu poučiti mlađe kolege, posebno osobnim primjerom.

U plivačko-vaterpolskoj trenerskoj karijeri djelovao je u splitskom Jadranu i POŠK-u, plivačkom klubu Šibenik, VK Primorje iz Rijeke. Zimsko vaterpolo prvenstvo Jugoslavije osvojio je 1967. godine. Vodio je reprezentaciju Jugoslavije u vaterpolu 1977. godine na europskom prvenstvu u Švedskoj koja je osvojila srebro. Godinu dana poslije, na Svjetskom prvenstvu u Zapadnom Berlinu, osvaja brončanu medalju. Na prvom svjetskom vaterpolo kupu FINA-e također vodi

reprezentaciju koja osvaja brončanu medalju. Svom dugom nizu uspješnih trenerskih vodenja u suradnji s Momom Čurkovićem, pridodao je 1982. osvajanje Kupa pobjednika kupova Europe s momčadi POŠK-a, da bi 1983. osvojio i Superfinale Kupa Europe (LENA). Održavao je širom svijeta, od Teherana i Pekinga do Edmontona i Long Beacha, brojna predavanja o vaterpolu.

Kao vrstan pedagog, Toni je neumoran i u pensionu. Zapažena je bila i nagrađena njegova knjiga „ABC plivanja“ (Zagreb, 1960.), te „Naučite plivati“, slikovnica koja doživljava tri izdanja. Suraduje pišući o športu afirmativno u brojnim časopisima. Njegova sfera interesa je školski šport, plivanje, vaterpolo, povijest hrvatskog, posebnog dalmatinskog športa i svog rodnog grada Splita. Objavio je više od stotinu stručnih i znanstvenih radova. Uređivao je i bio glavni i odgovorni urednik splitskog lista Fizička kultura, autor je monografije „Sport u Splitu 1944. - 1984.“

Bio je do kraja stalni član Upravnog odbora splitskog Muzeja športa, Komisije za povijest športa, Splitskog saveza športova i Hrvatskog društva za povijest športa. Dakako da je za svoj dugogodišnji rad i djelovanje u športu dobio nebrojena priznanja.

Antun Toni Petrić umro je u svom Splitu 29. svibnja ove godine.

(Robert Kučić)

Nova pravila igre

Područje športa definirano je mnoštvom zakona, podzakonskih akata, uredbi, smjernica i preporuka.

Osim Zakona o športu, Zakona o športskoj inspekciji, Zakona o udružama ili Zakona o ustanovama, u javnosti sve se više govori o Zakonu o fiskalnoj odgovornosti, Zakonu o proračunu, te Prijedlogu zakona o računovodstvu neprofitnih organizacija. Kako stvari izgledaju, za vođenje športskog kluba, naročito onog koji se imalo financira iz proračuna, potrebno će biti ovladati nizom specifičnih znanja - od dobrog poznavanja sve složenije zakonske regulative, do vještine ispunjavanja upitnika o fiskalnoj odgovornosti.

Šport zasigurno ulazi u jedno novo razdoblje, neovisno o tome tumačimo li to kao nužnost primjene europske pravne stečevine ili nastojanje Ministarstva finančija za uvođenje transparentnijeg trošenja proračunskog novca. Sve to otvara čitav niz pitanja, nedoumica, pa čak i sumnji da različite zakonske forme i ograničenja potiskuju bit stvari, a to je sam šport, u drugi plan.

Međutim, spomenuti trendovi itekako su prilika za unaprjeđenje športa i športske djelatnosti, ali i čvršćeg povezivanja različitih stručnih područja koji u većoj ili manjoj mjeri dotiču problematiku športa. Zakonske podloge za izradu strateških dokumenata zasigurno pripadaju u pravnu domenu upravljanja športskim sustavom. Ekonomičnost, svrshodnost i racionalnost u trošenju proračunskih sredstava posao je ekonomista. No, definiranje vizije i misije, kratkoročnih i dugoročnih strategija razvoja posao je športske struke u najužem smislu.

Za definiranje spomenutih strategija

i programa, važno je praćenje sustava na-tjecanja, stručnog kadra u športu, planiranje, izgradnja i održavanje športskih građevina, športa djece i mladeži, športsko-re-kreativnih aktivnosti građana, športa oso-

Tekst: MIROSLAV HRŽENJAK

*o tome tumačimo
li to kao nužnost*

*pravne stečevine ili
financija za uvođenje
proračunskog novca*

ba s invaliditetom kao i dobro poznavanje zakonitosti i filozofije športskog treninga. Izrada informatičkih sustava i aplikacija za finansijsko upravljanje i kontrolu trošenja sredstava posao je informatičke struke.

Postupno uvođenje novih pravila igre u sustav športa nameće nužnu potrebu za ulaganje i izobrazbu kadrova u športu i razvoj novih tehnologija, kao i potrebu za vrednovanje i ocjenu opravdanosti i učinkovitosti razvojnih projekata. Na taj način, pored kvalitetnije suradnje stručnjaka različitih područja, potrebno će biti ostvariti kvalitetniju međusobnu integraciju sustava športa sa sustavom obrazovanja, te osmislići nove i modernije modele za školovanje kadrova koji će u budućnosti upravljati športskim sustavima, biti sposobni osmislići nove projekte, realizirati nove ideje, odnosno sustav športa podići na višu razinu.

Trendovi utvrđivanja detaljnih procedura, informatičkih aplikacija, zakonskih normi ili pokušaj definiranja svakog segmenta športa do najsitnijeg detalja, pa opet stavljanje u precizne finansijske okvire,

UREDBE • STRATEGIJE • PRORAČUN • SREDSTVA • NORME • ODRED

Uvođenje novih zakonskih normi pozitivna je i logična posljedica prihvaćanja europske pravne stečevine, odnosno nastojanje da se

jednima će u ovom trenutku izgledati kao nedovoljno razumijevanje same suštine športa, kao i športaša, dakle živog organizma čije se emocije, psihofizički razvoj i motivacijski procesi ne mogu do kraja definirati informacijskom aplikacijom.

Štoviše, izgleda da ima sve više cyber-zanesnjaka koji maštaju o kompjuterskoj aplikaciji gdje bi pritisak na tipku „enter“ doveo znatiželjnika do svakog detalja iz športske i životne karijere nekog športaša, naravno s točnom finansijskom procjenom i mogućim rizicima. Vjerojatno bi neki od dobivenih izlista dobro poslužili urednicima ženskih tjednika u rubrikama poput one - "Iz stvarnog života".

Tema uvođenja stroge finansijske discipline u športskim udrugama, a i društву općenito, vrlo je zanimljiva iz još jednog razloga. Disciplina, moralnost, odgovornost, etičnost, racionalnost, poštjenje i slično pripadaju kategoriji vrijednosnog sustava pojedinca, odnosno društva. Uz utjecaj roditeljskog doma, poznato je i znanstveno dokazano da se kroz šport mogu razvijati upravo te osobine. Dakako, športa koji se prakticira pod stručnim nadzorom, u mirnom, zdravom, topлом i prijateljskom okruženju. Hoće li se prilika za izgradnju kvalitetnijeg vrijednosnog sustava u društvu prepoznati u sustavu odgoja, obrazovanja i športa, senzibilizaciji s realnim potrebama čovjeka i njegovog emotivnog bića ili u strožim zakonskim normama, sofisticiranijim softverima ili efikasnjem kažnjavanju onih koji ne poštuju pravila igre, ovisit će o mnogo čemu. Možda će kombinacija jednog i drugog polučiti najbolje rezultate i osigurati najveći društveni progres.

Kao što je rečeno na početku ovog teksta, uvođenje novih zakonskih normi pozitivna je i logična posljedica prihvaćanja europske pravne stečevine, odnosno nastojanje da se sustav športa još kvalitetnije uredi. Društva u kojima prevladavaju pozitivni stavovi prema športu, u kojima se šport per-

cipira kao nešto dobro, uz pomoć spomenutih zakonskih odredbi povećavaju broj djece koja se bave športom, osiguravaju veći dotok proračunskog novca u šport, izgrađuju kvalitetniju platformu za razvoj športskog tržišta i sl. S druge strane, mogli bi pretpostaviti da društva u kojima se šport percipira kao nešto mutno i nedefinirano, područje za koje brojni misle da znaju gotovo sve, a zapravo znaju vrlo malo, neće iskoristiti postojeće zakonske resurse u onoj mjeri i na onaj način koji bi osigurao športu željeni napredak.

Za sad su vidljiva dva osnovna scenarija, ovisno o tome što je čemu svrha. Ako će temeljna svrha biti šport i njegov razvoj, novim će se zakonskim odredbama osigurati bolji i kvalitetniji status sporta u društvu, veće uključivanje mladih u šport i veći broj dobro organiziranih športskih klubova s transparentnim finansijskim poslovanjima. U suprotnom scenariju, dakle scenariju u kojem je osnovna svrha sam zakon, nečija želja za značajem i tomu slično, šport bi mogao usprkos tome što će sve unutar njega postati definirano do najsitnijeg detalja, postati najmanje zanimljiv onima kojima bi trebao biti najzanimljivije, a to su djeca i mlađi, odnosno športski entuzijasti i zaljubljenici kojima je šport oaza spontanosti, zdrave komunikacije i ispravne i poštene ljudske logike.

U kontekstu ove teme, mogao bi povući paralelu između športa i sreće. Sreću je nemoguće definirati, moguće ju je samo osjetiti, a shvatiti ju može samo onaj koji ju osjeća ili ju je nekad osjetio. Stvaranje pretpostavki za ostvarivanje te spontane emocije nešto je drugo, nešto za što bi se valjalo zauzeti putem svih resursa, uključujući i one pravne, ekonomski i druge.

Međutim, ako bismo išli secirati tu istu sreću, pokušali ju umjetno stvoriti, mjeriti ju i finansijski valorizirati, ona bi jednostavno nestala, a ono što bi ostalo bilo bi nalik onoj sreći koju današnja djeca imaju za vrijeme višesatnog boravka u virtualnom svijetu kompjuterskih igara, savršeno grafički dizajniranih, u strogo kontro-

► Summary ◀

Understanding sports is not only knowing the rules of a certain sports game, having a good memory of names of former athletes and sports results, but also knowledge of legislation related to the financial management of sports associations. Knowing a multitude of laws, subordinate legislations, directives, recommendations and guidelines is becoming more necessary in order to manage a sports organization, especially one that is funded by the budget, without entering the zone of financial violation.

*The desire to organize the system of sports and sports associations in such a way that the clubs operate transparently, rationally, cost-effectively and in good practice, arises partially from the *acquis communautaire* and partially from the efforts of the Croatian Ministry of Finance to increase the efficiency and control of the use of the budget money. All these efforts should boot the sports system to a higher level, provide greater employment of personnel in the sports, to intensify the cooperation between the different fields related to the sports, but also to create new models for education of professionals who will manage the sports systems in the future.*

liranim uvjetima svoje dječje sobe ili nekog trgovackog centra, daleko od športskih igrališta, prirode i realnog života. ●

LITERATURA:

- Barberić, H. i sur. (2009). Računovodstvo neprofitnih organizacija. Zagreb, RriF-plus d.o.o.
Castells, M. (2000). Uspon umreženog društva. Zagreb, Golden Marketing
Ministarstvo financija Republike Hrvatske (2013). Sastavljanje i predaja izjave o fiskalnoj odgovornošti za 2012.

Vrhunski sportski rezultati
uz vrhunsku sportsku prehranu

Potražite novu liniju proizvoda
i savjete iskusnog osobnika
u novootvorenom Multipower
korneru

(u sklopu Farmacia specijalizirane
prodavaonice, Arena centar, Zagreb)

ili na
www.multipower.com

we'll get you there

MULTIPOWER®
SPORTSFOOD

www.multipower.com

Neovisnost o politici, društvenim uređenjima, pravnim, vjerskim ili ekonomskim naznakama, predstavlja vrlo važnu smjernicu djelovanja olimpijskog pokreta - kako u povijesti, tako i danas. Održivost olimpijskog pokreta jamčila je upravo autonomija, posebice prilikom raznih društveno-političkih kriza i ratova koji predstavljaju potpunu suprotnost olimpizmu čiji je cilj zalažati se za mirno društvo i očuvanje dostojanstva svakog čovjeka.

Još od samih početaka modernog olimpijskog pokreta, primjetno je povećano zanimanje, kako javnosti tako i politike, koja je vrlo često u olimpijskom pokretu nalazila mjesto za promociju, stjecanje popularnosti kod biračkog tijela i korištenje športa u političke svrhe. Međutim, olimpijski pokret i šport moraju sačuvati autonomiju svoga djelovanja kako bi mogli nesmetano ostvarivati ciljeve i posla-

nje koji su univerzalnog karaktera i nadilaze nacionalne okvire, stavljajući se u službu humanizma i promicanja općih vrijednosti na globalnom polju.

U skladu s ciljevima i poslanjem olimpizma, Međunarodni olimpijski odbor (MOO) kao predvoditelj i dio olimpijskog pokreta, donio je niz propisa kojima želi zaštititi šport od raznih utjecaja te osigurati autohtonost, razvoj i promicanje vrijednosti koje olimpizam i šport prenose. Primarnu smjernicu svakako predstavlja Olimpijska povelja kao najvažniji dokument olimpijskog pokreta koji sistematizira temeljna načela olimpizma, ali i služi kao statutarna odrednica MOO-a koji upravlja radom cijelog olimpijskog pokreta. Uz MOO, olimpijski pokret

trenutno čine 67 međunarodnih sportskih saveza, 61 priznato športsko udruženje te 204 nacionalna olimpijska odbora, čineći ukupno 332 sastavnice što je više od broja zemalja članica Ujedinjenih naroda kojih je trenutno 216.

Olimpijski pokret i šport kao pravo svakog čovjeka, obuhvaćaju pet kontinenata te se zbog takve ekstenzivnosti i multikulturalnosti nametnula potreba unificiranja ciljeva i djelovanja športa obuhvaćenih putem Olimpijske povelje kojom se na poseban način štiti, čuva i njeguje autonomost olimpijskog pokreta i svih njegovih predstavnika diljem svijeta. Važnost autonomije jasno je naglašena već na samom početku Olimpijske povelje u poglavljju o Temeljnim principima olimpizma, gdje se naglašava da sve športske organizacije koje su dio olimpijskog pokreta trebaju biti autonomne u upravljanju, odlučivanju, izboru upravljačke strukture te biti

Neovisnost olimpijskog pokreta

Tekst: SAŠA CERAJ

svakog čovjeka, obuhvaćaju pet

*nametnula potreba unificiranja ciljeva i
djelovanja športa obuhvaćenih putem*

način štiti, čuva i njeguje autonomnost

slobodne od svih vanjskih utjecaja kako bi nesmetano mogle provoditi ciljeve i zadatke s pozornošću dobrog gospodara.

Misija i uloga MOO-a sastoji se, između ostalog, i od proaktivnog jačanja olimpijskog pokreta diljem svijeta, kako bi se sačuvala i zaštita autonominija športa zbog čega je MOO više puta morao poduzeti određene mјere protiv zemalja u kojima je autonomija nacionalnih olimpijskih odbora bila kršena od strane politike.

Predanost autonomiji olimpijskog pokreta vidljiva je i iz prísege koju polažu članovi MOO-a u kojoj se odriču bilo kakvog političkog, ekonomskog, rasnog ili vjerskog utjecaja te vrlo jasno odbacuju pritiske od

strane vlada, organizacija i političkih stranaka, a koji bi bili u suprotnost s njihovim načelom slobodnog odlučivanja utemeljenog na Olimpijskoj povelji. Nacionalni olimpijski odbori kao dio olimpijskog pokreta i na temelju Olimpijske povelje, obvezani su promovirati i štititi olimpijski pokret, a pri svojem djelovanju mogu surađivati s vladinim tijelima kako bi ostvarili skladne odnose u cilju djelovanja na dobrobit športa. Međutim, nacionalni olimpijski odbori, također su dužni spremno odbaciti sve aktivnosti i oduzrijeti se pritiscima bilo koje vrste koji su u suprotnosti s Olimpijskom poveljom, bez obzira tko i na koji način ih provodio, pa čak i sama država.

U slučaju povrede odrednica Olimpijske povelje i pritiska politike putem ustava, zakona ili drugih propisa od bilo koje vlade ili tijela na jedan nacionalni olimpijski odbor te otežavanja njegovog funkcioniranja u određenoj zemlji, Izvršni odbor MOO-a može

poduzeti odgovarajuće korake u vidu uvođenja sankcija, pa čak i suspenzije nacionalnog olimpijskog odbora, kako bi zaštitio autonomnost olimpijskog pokreta. Autonomija olimpijskog pokreta seže čak i do odredbi članstva u nacionalnim olimpijskim odborima koje ne smiju propisivati vlade ili druga tijela javne vlasti, jer je to u suprotnosti s Olimpijskom poveljom i autonomnosti nacionalnih olimpijskih odbora.

Uz Olimpijsku povelju, možebitni utjecaj vlade na djelovanje jednog nacionalnog olimpijskog odbora, na primjer, Hrvatskoga olimpijskog odbora (HOO) u suprotnosti je i sa Statuom HOO-a koji u članku 3. jasno ističe da je HOO u „svom djelovanju samostalan“ te članku 12. u kojem se navodi

članice predstavlja napad

da je djelatnost HOO-a „čuvanje neovisnosti i autonomije športa te odupiranje pritiscima političke, vjerske ili ekonomske naravi.“ Također, bilo bi i u suprotnosti s nacionalnom legislativom, jer je Hrvatska prepoznala važnost autonomije športa te je člankom 49. i 50. Zakona o športu propisala da je HOO „njiviša nevladina nacionalna športska udruga koja stvara uvjete za nesmetan razvoj športa i olimpijskog pokreta u Hrvatskoj“ te je u „svojem djelovanju samostalan.“

Također, prema navedenom Zakonu, HOO se ustrojava „prema načelima olimpijskog pokreta i Olimpijske povelje“ te „svojim pravilima određuje ustrojstvo, način rada i članstvo“ što jasno naglašava samostalnost HOO-a koja je na kraju i člankom 2. Zakona o udrugama određena kao „oblik udruživanja radi zaštite i promicanja zajedničkih športskih interesa“ čime se ostvaruje i vlastita pravna osobnost i nesmetano samostalno odlučivanje.

Važnost pitanja autonomnosti olimpijskog pokreta i športa toliko je da se navedenom pitanju na međunarodnom planu posvećuje velika pozornost, jer prema strukturi olimpijskog pokreta, napad na autonomiju jedne članice predstavlja napad na autonomiju cijelog olimpijskog pokreta. U skladu s tim, MOO je organizirao XIII. Olimpijski kongres u Copenhagenu 2009. godine kako bi raspravljaо strukturi i autonomnosti olimpijskog pokreta.

U zaključcima koji su snažno dataknuli pitanje autonomnosti, naglašeno je kako bi vlade zemalja trebale priznati neophodnu i iznimno bitnu neovisnost olimpijskog pokreta propisanu putem Olimpijske povelje, a MOO treba i dalje nastaviti podržavati

članove olimpijskog pokreta, posebice nacionalne olimpijske odbore i međunarodne športske saveze kada je njihova neovisnost ugrožena. Ono u čemu vlade mogu pomoći športu je borba protiv nezakonitog klađenja, namještanja utakmica te u suradnji s olimpijskim pokretom ostvariti institucionalizirane oblike partnerstva koji bi trebali uključiti razvoj športa za sve, školskog športa, zdravstvene zaštite i podrške športašima na kraju njihove karijere.

Zaključci Kongresa jasno upozoravaju da u skladu s vrijednostima olimpizma, bavljenje športom moraju voditi neovisne športske organizacije te da vlade moraju u potpunosti poštovati autonomiju športa, a odnosi između vlada i tijela olimpijskog pokreta trebali bi se temeljiti na poštovanju propisa te zajedničkoj suradnji na donošenju zakonskih i podzakonskih akata utemeljenih na načelima olimpizma.

Prema riječima Thomasa Bacha, novog predsjednika MOO-a, šport mora biti politički neutralan, ali ne može biti u potpunosti depolitiziran. Iz tog razloga športske organizacije moraju uvijek uzeti u obzir političke implikacije vlastita djelovanja te očuvati neovisnost športa od politike i zadržati slobodu odlučivanja, samoodređenja i autonomije.

Time se ne implicira stvaranje zakonodavnog vakuma, paralelnog sustava ili izolacije športa, već uvjeta da šport regulira vlastite specifikume na temelju vlastitih akata i odgovornosti, ali i u skladu s nacionalnim zakonskim propisima te poštivanjem najviših standarda etičkog ponašanja i dobrog upravljanja.

Na taj će se način osigurati autonomija olimpijskog pokreta i športa, a koja će biti u funkciji očuvanja temeljnih načela i vrijednosti olimpizma, predstavljajući time istinsku i pokretniku snagu modernog društva. ●

LITERATURA:

- IOC, „XIII Olympic Congress Copenhagen 2009: Proceedings“, IOC, Lausanne, 2009.
- IOC, „Olympic Charter“, IOC, Lausanne, 2011.
- Jean-Loup Chappalet, „Autonomy of Sport in Europe“, Council of Europe, Strasbourg, 2010.

► Summary ◀

Independence from politics, social systems, legal, religious and economic indicators represents a very important guideline of Olympic movement - both in history and today. It is precisely that autonomy that guaranteed the sustainability of the Olympic movement, especially during the times of various socio-political crises and wars that are the complete opposite of Olympism whose goal is to advocate for a peaceful society and the preservation of every person's dignity.

In accordance with the goals and mission of Olympism, the IOC - as the leader of the Olympic Movement – brought a series of regulations with which the Committee wants to protect the sports from a variety of influences and ensure originality, development and promotion of values that Olympism and sports emit. The primary guideline is certainly the Olympic Charter as the most important document of Olympic Movement, systematizing the fundamental principles of Olympism.

Sports should be politically neutral, but they cannot be completely apolitical. For this reason, sports organizations should always consider the political implications of their own actions, preserve the independence of sports from politics and keep the freedom of decision-making, self-determination and autonomy. This does not imply the creation of the legislative vacuum, parallel system or isolation of sports, but the creation of requirements the sports needs for regulation of its specific characteristics, both on the basis of its own laws and responsibilities and in accordance with the national legislation and upholding the highest standards of ethical behavior and good management.

This will secure the autonomy of the Olympic Movement and sports, which will serve to preserve the fundamental principles and values of Olympism, representing thus the true and driving force of society.

Croatia Airlines -
izbor pobjednika

Odaberite Croatia Airlines
za svoja putovanja!

Dugogodišnji službeni zračni prijevoznik Hrvatskog
olimpijskog odbora nudi vam modernu flotu,
pažljivo sastavljen red letenja i izvrsnu uslugu na letu.
Posjetite našu web stranicu i kupite kartu!

01 6676 555, 062 500 505

croatiaairlines.hr

A STAR ALLIANCE MEMBER

CROATIA AIRLINES

INNSBRUCK
2012
YOUTH OLYMPIC GAMES

Šport i Europska unija

Temu za kolumnu u ovom broju nije bilo teško naći - Hrvatska je (napokon!) nakon toliko godina čekanja, pregovora i prilagodbe punopravna članica Europske unije. I dok smo čitali opširno o četirima temeljnim slobodama Europske unije, onda i o ustroju EU, pa imali i prvi puta izbore za Europski parlament - gotovo nitko se nije sjetio spomenuti (u zemlji gdje svake novine i svaki elektronički medij imaju zapuženu športsku rubriku), da Europska unija ima i razrađenu te dinamičnu športsku politiku.

Važnost športa se ogleda u tome što ulazi u ovlasti povjerenice Europske komisije Androullae Vassiliou, zadužene za resore obrazovanja, kulture, višejezičnosti i mladih. A Europska komisija je političko i glavno izvršno tijelo Europske unije, svojevrsna Vlada EU. Dakle, šport, makar ne ulazi u područja gdje EU ima supranacionalne ovlasti, postavljen je iznimno visoko u upravnom ustroju same Unije.

Već i površan pregled stranice
Europske komisije o športu, koja se nalazi na potvrđuje da je pitanje športa iznimno važno u aktivnostima EU danas. Već se u uvodu navodi: "Šport je bitan dio života milijuna europskih građana. Šport je čvrsto je ugrađen u europskim društвima, a sektor igra važnu ulogu u europskoj ekonomiji. Stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora u prosincu 2009., EU je stekla nadležnost podrške u području športa, tako da može promovirati i europska športska pitanja."

Lisabonski ugovor, koji se sastoji od dva glavna dokumenta: Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcionalira-

nju Europske unije, u ovome drugome navodi u članku 165.: "Unija doprinosi promidžbi europskog športa, vodeći pritom računa o specifičnoj prirodi športa, njegovim strukturama koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te njegovoju društvenoj i obrazovnoj ulozi." Također, navodi se u istom članku, kako su ciljevi djelovanja Unije među ostalim i "razvijanje europske dimenzije u športu promicanjem pravednosti i otvorenosti na športskim natjecanjima i suradnje među tijelima odgovornima za šport te zaštitom tjelesnog i moralnog integriteta športa i športašica, osobito najmlađih športaša i športašica".

Ukratko, šport i politika športa
danasa je regulirana i temeljnim propisima Europske unije i dio je politike Europske unije.

Kao i u svakoj velikoj organizaciji, aktivnosti se temelje na strateškim dokumentima. Prvi sveobuhvatni dokument EU o športu bila je Bijela knjiga o športu, prihvaćena od Europske komisije dvije godine prije Lisabonskog ugovora, dakle 2007. Usmjerenja je poboljšanju vidljivosti športa

Tekst: GORAN VOJKOVIĆ

mora prilagođavati okviru koji pruža Europska unija.

ne treba računati na pomoć EU u projektima...

u kreiranju politike EU-a, podizanju svijesti o potrebama i specifičnostima sektora, osiguranju da se specifičnosti športa uzmu u obzir pri kreiranju i provođenju različitih politika EU, te promicanju športom vezanih aktivnosti u EU.

Naglasimo ovdje jednu terminološku nepreciznost - engleski jezik poznaje pojmove (koja je blizu našoj riječi strategija, dugoročni plan djelovanja) i (koja je smisleno blizu onoj "profanoj" dnevnoj politici). Ovdje se radi o politikama u smislu , dakle dugoročnog djelovanja, a ne nečije aktualne dnevopolitičke inicijative. Bijela knjiga o športu (dostupan je i hrvatski prijevod) započinje lijepim citatom Pierrea de Coubertina: "Šport je dio naslijeda svakog muškarca i svake žene i ništa ne može nadoknaditi njegov nedostatak."

Za sam pojam športa koristi se definicija Vijeća Europe, prema kojoj je šport široko definiran kao: "svi oblici tjelesne aktivnosti koji, bilo neobaveznim ili organiziranim sudjelovanjem, teže k izražavanju ili poboljšanju tjelesne spremnosti i mentalne dobrobiti sklapajući društvene veze ili postižući rezultate na natjecanjima svih razina". Vrlo široko, šire definirano od onoga što bi se u nas kolokvijalno zvalo športom i definitivno puno šire od shvaćanja športa prvenstveno kao aktivnosti malog broja profesionalnih športaša. Europska unija se profesionalcima u športu, osim u segmentu borbe protiv dopinga i njihovih prava na slobodu zapošljavanja, vrlo malo bavi.

U Bijeloj knjizi, na dvadesetak stranica, o športu se govori o jačanju javnog zdravstva kroz šport; ujedinjavanju snaga u borbi protiv dopinga;

odbor, pa i nadležno Ministarstvo, već bi kod pripreme aktivnosti za sljedeću godinu trebali uzeti u obzir i

jačanju uloge športa u obrazovanju i izobrazbi; pomicanju volonterskog i aktivnog građanstva kroz šport; iskorištanju potencijala športa za uključivanje u društvo, integraciju i jednake mogućnosti; jačanja i sprječavanja borbe protiv rasizma i nasilja; dijeljenje naših vrijednosti s drugim dijelovima svijeta; te podupiranje održivog razvoja.

Osim o ovim društvenim aspektima, Bijela knjiga govori o gospodarskog dimenziji športa ("Šport može služiti kao sredstvo za lokalni i regionalni razvoj, regeneraciju gradova ili ruralni razvoj"). Tu je i organizacija športa - traži se, među ostalim, pojačani nadzor nad agentima igrača te zaštita maloljetnih igrača. Naravno, uključena je i borba protiv korupcije i pranja novca u športu.

Zanimljivo je da su spomenuti i "ekskluzivni" medijski ugovori oko prava emitiranja sportskih događanja i izričito je navedeno: "Komisija će i dalje podupirati pravo na informaciju i široki pristup građana emitiranjima sportskih događaja za koje se smatra da su od visokog interesa ili velike važnosti za društvo."

Naravno, u ovom tekstu ne možemo prenijeti sve što Bijela knjiga govori, no spomenimo samo jedan odломak, koji govori o osobama s posebnim potrebama: "Komisija nadalje potiče države članice i športske organizacije da športsku infrastrukturu prilagode potrebama osoba s posebnim potrebama."

Države članice i lokalne vlasti trebale bi osigurati da osobe s posebnim potrebama mogu pristupiti športskim sastajalištima i sadržajima. Trebalo bi usvojiti posebne kriterije kako bi se osigurao jednak pristup športu svim učenicima, a posebno djeci s posebnim potrebama. Promicat će se ospozljavanje starijih đaka, volontera, kao i osoblja klubova i organizacija u svrhe primanja osoba s posebnim potrebama."

Koliko je u Hrvatskoj športskih obje-

kata uređeno tako da netko u kolicima može doći u gledalište? I da ima prilagođeni sanitarni prostor? Koliko smo pažnje posvetili pristupu športu učenicima koji imaju posebne potrebe? Jesmo li osposobili nastavnike i druge športske radnike za rad s takvim učenicima? Jesmo li uopće dovoljno razmišljali o ovoj važnoj temi? Puno je to pitanja koja traže ozbiljan i sustavan rad narednih godina.

Imamo Bijelu knjigu iz 2007., imamo Lisabonski sporazum iz 2009. gdje EU dobiva institucionalne nadležnosti prema športu, no to naravno nije sve. Za razliku od našeg domaćeg čestog propisivanja „reda radi“, kada se Europa uhvati nečega, to ne ostaje samo na formi.

U siječnju 2011. godine Europska komisija je usvojila priopćenje pod nazivom „Razvoj europske dimenzije u športu“. Ovo je bio prvi politički dokument izdan od Komisije nakon stupanja na snagu Lisabonskog sporazuma. Priopćenje predstavlja ideje Komisije za akcije na razini EU na području športa. Nadovezuje se na Bijelu knjigu iz 2007. (opet za razliku od nas, u EU se temelji i na kontinuitetu politike).

Priopćenjem se predlažu konkretnе mjere i za Komisiju i za države članice na tri polja - društvena uloga športa, ekonomski dimenzija športa i organizacija športa. Uz Priopćenje, priložen je i radni dokument o slobodnom kretanju profesionalnih i amaterskih športaša u EU.

Spomenimo još i „Radni plan za šport 2011.-2014.“, donesen u cilju razvoja europske dimenzije u športu, kratak dokument kojega je donijelo Europsko vijeće - dakle tijelo sastavljeni od šefova država ili vlada članica Unije.

Gdje smo mi? O Hrvatskoj u Europi govorilo se još 1990. godine. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju potpisani je već davne 2001. Ušli smo kao što znamo 2013. Kada se pogleda, prilično je to vremena, preko četvrtina nečijeg radnog vijeka. No, Hrvatska i

► Summary ◀

The accession of the Republic of Croatia to the European Union requires the adjustment of the Croatian sports' policy to the legal framework of the European Union. The fundamental EU document talking about sports is the White Paper on Sport issued by the European Commission in 2007. With the entry into force of the Lisbon Treaty in 2009, sports are institutionalized within the Treaty on the Functioning of the European Union, and afterwards new acts in this field were brought.

All of this requires the Croatian sports organizations to include in their plans the guidelines for the development of sports, proposed by the European Union.

uprava i gospodarstvo (a bit će slično i sa športskim organizacijama) u prevelikom broju slučajeva se nisu prilagodili.

Hrvatski šport svoje razvojne planove od sada mora prilagođavati okviru koji pruža Europska unija. Reklamo, nema Unija tu supranacionalnih ovlasti, neće nas kažnjavati ako sve ne ispunimo, ali bez prilagodbe, kao prvo, ne treba računati na pomoć EU u projektima. Nitko naravno neće dati europske novce za profesionalnog športaša, ali primjerice športski turizam već može računati na neke projekte.

Drugi razlog zašto se treba prilagoditi, činjenica je da su ovi okviri koje nudi Europska unija - jednostavno dobro. Pisali su ih najbolji stručnjaci koji su koristili najbolje vanjske konzultante i ugrađivali brojna iskustva zemalja članica. Sigurno je da tu ima rješenja boljih od onih za koje mi znamo i još su ta znanja besplatna.

Sve u svemu, hrvatske športske organizacije, Hrvatski olimpijski odbor i nadležno Ministarstvo, već bi kod pripreme aktivnosti za sljedeću godinu trebali uzeti u obzir i okvir Europske unije. ●

Obratite nam se s povjerenjem:

Zagreb
Draškovićeva 56
tel: 01 481 49 19

Osijek
Vukovarska 12
tel: 031 372 474

Rijeka
Verdjeva 3b
tel: 051 312 213

Split
Spinčićeva 2b
tel: 021 770 463

Pokret je život: www.bauerfeind.com

SLUŽBENI PARTNER HRVATSKOG OLIMPIJSKOG ODBORA
OFFICIAL PARTNER OF CROATIAN OLYMPIC COMMITTEE

GHIA
STAFF PRO SPORT

www.ghia.hr

Sportska oprema i rekviziti

Onovinarsko-publicističkome stilu športskoga novinarstva već je bilo riječi na ovim stranicama. No kako su športski novinarski tekstovi nepresušan izvor slikovitoga vokabulara i osebujnoga stila, posvetit će im se još malo pažnje. Hrvatski jezikoslovac Josip Silić (1997.) novinarsko-publicistički stil smatra najsloženijim funkcionalnim stilom, a primjeri koji slijede jednim će dijelom to i potvrditi. Čitaju li se športske stranice u dnevnome tisku i analizira li se jezik u tekstovima objavljenima na tim stranicama, lako je zaključiti kako se najslikovitiji rječnik, barem u ovome trenutku i s obzirom na analizirane dnevne novine «Jutarnji list», rabi u tekstovima o nogometu i košarki.

Počnimo s košarkom. Hrvatska
košarkaška reprezentacija u pripremnom razdoblju za nastup na europskom prvenstvu u Sloveniji, nije baš briljirala. No, unatoč takvih loših nastupa, upornu vjernost i izdržljivost košarkaških navijača slikovito je opisao Hrvoje Slišković (2013a: 41) napisavši sljedeće: „Kada bi se narodna izreka 'što te ne ubije, samo te ojača' mogla materijalizirati, onda bi navijač hrvatske košarkaške reprezentacije danas

američkoga boksača, bivšega svjetskog prvaka u teškoj kategoriji, te Žydrūnasa Savickasa, Litvanca koji je 2009. i 2010. osvojio titulu najjačega čovjeka na svijetu i koji je na natjecanju pod nazivom *Classic Strongman*, a nazvanom po Arnoldu Schwarzeneggeru, pobijedio čak šest puta za redom, ne ostavlja prostora za dvosmislenu interpretaciju.

Slišković (2013b: 81) je igru hrvatske košarkaške reprezentacije u prijateljskoj utakmici protiv Srbije opisao ovako: „... nastupio je raspad sistema. Ili crna rupa. Ili potpuno zamračenje. Izaberite izraz koji vam se najviše sviđa“.

U tome kratkom odlomku igru je hrvatske košarkaške vrste opisao kao „*i potpuno zamračenje*. Tri metafore koje, kao i u prethodnom primjeru teksta Hrvoja Sliškovića, kumulativno za posljedicu imaju izričaj kojemu više ništa ne treba dodati.

Nogomet i sve što je s njime povezano ispunjava športske stranice dnevnih novina. On je danas planetarno poznat i raširen šport - barem neko od imena svjetski razvikanih nogometaša znaju i mali i stari, dječaci nose majice/dresove s imenima i brojem na dresu omiljenih nogometaša, a televizijske su reklame pune poznatih nogometaških lica.

U svjetlu rasprava o mogućem novom

treneru Dinama, klubu u kojemu se trenerska imena smjenjuju velikom brzinom, imena brojnih mogućih kandidata zaokupljaju pažnju športske javnosti. Jedno je od tih imena Nenad Bjelica, trener bečke Austrije, za kojega Lipovac (2013a: 38) kaže: „Bjelica se odlično snašao u ulozi 'austrijskog Guardiole', ...“. Lipovac, dakle, Bjelicu uspoređuje s Josepom Pepom Guardiolom, trenerom Bayerna, što je pozitivna asocijacija. Navedeni autor nije i jedini koji Bjelicu smatra dobrim trenerom. Židak (2013: 38) kaže kako Bjelicu "samo 90 minuta dijeli da zauvijek oslobodi Austriju 'lebens-trauma', stoljetne nogometne traume, jer austrijski klub nikada nije igrao u Ligi prvaka". Židak se, međutim, u tome dijelu teksta poigrao s riječju . Naime, riječ nastaje u njemačkome jeziku, i to od riječi , što je život, i riječi , što je - dakle, je životni san. Međutim, u svome tekstu Židak mijenja značenje te rijeći - riječ () pretvara u riječ i time postiže sljedeće: s obzirom na to da Austrija nikada nije igrala u Ligi prvaka, životni je san toga kluba ući u društvo najboljih u Europi. Istodobno je taj san za klub i velika jer im to do

Tekst: DARIJA OMRČEN

Čitaju li se športske

zaključiti kako se najslikovitiji rječnik rabi u tekstovima o

izgledao kao kombinacija Hulka Hogana, Mikea Tysona iz najboljih dana i Žydrūnasa Savickasa, najvećeg u povijesti natjecanja za najjačeg čovjeka na svijetu (Strongman).

Sliškovićeva je usporedba tako snažna da je dovoljno razumjeti samo jednu od asocijacija na tri poznata snagatora. Sve tri asocijacije zajedno rezultiraju izričajem koji, čak i nekome tko nije upućen u rezultatske detalje hrvatske košarkaške reprezentacije, jasno kaže kakva je situacija u tome športu. Skupni imidž Hulka Hogana, šezdesetogodišnjega američkog profesionalnog hrvača bijele kose i dugačkih bijelih brkova, koji je dvanaest puta osvajao svjetsku hrvačku teškašku titulu u sklopu , Mikea Tysona,

Crna rupa, stara dama i pauovi.

sada nije uspjelo. Isti autor nastavlja i kaže: „Ako je od austrijskih ‘skijaša’ mogao (Nenad Bjelica, op.a.) stvoriti oku ugodan team, ..., vjerojatno bi i od ovog Dinama stvorio pristojnu momčad. I riješio Dinamo „lebens-trauma”, zvanog proljeće u Europi“.

Drugim riječima, ako je Bjelica toliko dobar trener da je od igrača iz zemlje koja je skijaški div, te stoga austrijske igrače naziva ali ne i nogometni, stvorio (Židak rabi englesku riječ koju piše u izvornome obliku) koji je , dakle, dobro igra, tada bi, smatra Židak, isti trener možda mogao podići kvalitetu igre Dinama i ispuniti san toga kluba da na proljeće zaigra u Ligi prvaka.

Na kraju i primjer teksta o rukometu. Žukina (2013: 81) mlade hrvatske rukometaše do 19 godina naziva su zabilj čak sedam golova, a 'mali

U istome se tekstu ponovno može pronaći stilski figura ("16 veličanstvenih"), koja ima poveznicu s vesternom veličanstvenih (režiser John Sturges), a o kojoj je na ovim stranicama već bilo riječi. je pak primjer nadimka za ovu reprezentaciju, što očito proizlazi iz činjenice da se seniorska reprezentacija svojedobno nazivala prije no što će

starom damom prvoj polovici 20. stoljeća veliki broj igrača u tome klubu bio u četvrtome životnom desetljeću,

na to da ime kluba znači -

igrači sami sebi nadjenuti nadimak -

Novinarsko-publicistički funkcionalni stil športskoga novinarstva, dakle, u tome kontekstu dopunjavaju i slikoviti nadimci pojedinih športskih klubova. Naime, klubovi ili reprezentacije često dobivaju nadimke, bilo da ih sami stvaraju, bilo da im ih dodjeljuje športska javnost, npr. novinari. Tako nogometari Manchester Uniteda nazivaju zbog crvenih klupske dresova, (Los Rojiblancos - Crveni i bijeli) su igrači nogometnoga kluba Atlético de Madrid, igrače francuskoga Nantesa zovu (zbog žutih dresova), Dinamo (zbog plavih dresova), Hajduk (zbog bijelih dresova) itd. Španjolski nogometni klub Villarreal nazivaju žutom podmornicom, i to iz dva razloga: žuta zbog žutih dresova, i

zbog toga što dugi niz godina nisu uspjevali biti na vrhu ljestvice, nego su bili «ispod» drugih, vodećih klubova, poput podmornice ispod površine vode.

Juventus i danas nazivaju jer je u prvoj polovici 20. stoljeća veliki broj igrača u tome klubu bio u četvrtome životnom desetljeću, što je bilo pomalo paradoksalno s obzirom na to da ime kluba znači -. Talijanski nogometni klub Chievo nazivaju letećim magarcima (tal.). Prema tekstu na (T-Hrvatski Telekom, 2013), nadimak leteći magarci potječe iz 2001. - te se je godine Chievo prvi puta u svojoj povijesti kvalificirao u Prvu talijansku nogometnu ligu unatoč tekstu na transparentima navijača protivničke Verone na kojima su napisali da će Chievo ući u prvu ligu . Radi se o idiomu u talijanskome jeziku čiji ekvivalent u hrvatskome glasi: na vrbi rodi grožđe.

Još neki od slikovitih nadimaka nogometnih klubova su inčuni (španj.

► Summary ◀

Sport journalism has its characteristics that distinguish it from other writing styles. It is considered to be the most complex writing style of all. The texts written by sports reporters are rich in expression – metaphors and other figures of speech appear in them rather frequently. Sometimes it is not easy to understand such texts because a reader must know e.g. what certain metaphors stand for to be able to understand the message of the text.

) za nogometni klub Malaga, za nogometni klub Leeds United (stari naziv njihova stadiona bio je - je engleska riječ koja znači), (njem. Kartoffelkäfer) je nadimak njemačkoga kluba Alemmania iz Aachena (24sata.biz, 2013). ●

LITERATURA:

- Lipovac, N. (2013). Heroj Beča dan nakon najveće pobjede karljere. Nenad Bjelica 'Hrvati me otkriju svakih 10 godina'. , 23. kolovoza.
- Silić, J. (1997). Novinarski stil hrvatskoga standardnog jezika. , 3, 495-513.
- Slišković, H. (2013a). Analiza: reprezentacija 15 dana uoči Euro. Ovo je najjača Hrvatska u posljednjih pet godina. , 21. kolovoza.
- Slišković, H. (2013b). Niti nakon -17 protiv Srbije J. Repeša nije zabrinut. , 24. kolovoza.
- T-Hrvatski Telekom (2013). Nadimci kao znak prepoznavanja. Od 'letećih magaraca' do madrac mahera'. <http://www.tportal.hr/sport/magazin/89821/0d-letecih-magaraca-do-madrac-mahera.html>. s mreže skinuto 24. kolovoza 2013.
- Žukina, P. (2013). Mladi Hrvati tek nakon produžetaka izgubili zlato. , 24. kolovoza.
- Židak, T. (2013). Bečka škola Nenada Bjelice na Maksimiru. Čovjek koji će Austriju osloboediti stoljetne nogometne traume. , 23. kolovoza, str. 38.
- 24sata.biz (2013). Provjerite znanje o nadimcima klubova: Seljaci, plinari, gusari. <http://www.24sata.hr/nogomet/gusari-plinari-provjerite-znanje-o-nadimcima-klubova-287856>, s mreže skinuto 25. kolovoza 2013

BANKA JE TAMO GDJE VI ŽELITE

Više od:

100 funkcionalnosti
300.000 korisnika
1.000.000 transakcija mjesечно

PBZ vam pruža najsuvremenije bankarstvo. Brzo i jednostavno, uvijek na dohvat ruke.

Uz više od 100 naprednih funkcionalnosti mobilnih servisa:

- plaćajte račune skeniranjem uplatnice s 2D bar kodom
- ugovorite policu osiguranja, trgujte vrijednosnicama, provjerite stanje i promete svojih računa, kreditnih kartica, štednje
- iskoristite prednosti usluga najsuvremenijeg bankarstva bez upisnine do 31.10.

PRIVREDNA BANKA ZAGREB
Mislimo unaprijed s Vama.

Web-lokacija stalno se unaprjeđuje, olakšava se pristup i pojednostavljuje sadržaj

Za one koji ne znaju: kratko podsjećanje na prošlost

Sve pod jednim košem

Tekst: MARIJANA MIKAŠINOVIC

informacija za navijače,

igrace i sve ostale

HKS želi omogućiti lagan

Potraga za provjerjenim informacijama, zna to svatko tko se njima bavi i tko je svjestan njihove moći, može potrajati. Iako nam je sve dostupno u trenu, često su nam zapravo dostupne samo desetke puta kopirane i komplirane informacije ili interpretacije od kojih ponekad nema previše koristi.

Upravo se zato bolja kvaliteta informiranja i izvješćivanja na internetu o onome što se napravilo, što se radi ili planira, ne prepušta slučaju nego se, i na području športa, uređuje raznim aktima. Informacijsko društvo podrazumijeva i to da lako, brzo i na jednom mjestu, steknemo uvid u nečiji rad, ne lutajući internetskim bespućima.

Hrvatskom je košarkaškom

savezu to potpuno jasno, pa svoje internetske stranice nazivaju i internetskim/intranetskim središnjim sustavom HKS-a. Osmisljene su, prema riječima glavnog tajnika Saveza Željka Drakšića, kao središnje mjesto informacija za navijače, košarkaške djelatnike, igrače i sve ostale suradnike te poklonike košarke, a i Savezu olakšavaju rad jer su svi važni i ažurirani podaci objedinjeni na jednom mjestu.

Stranica postoji desetak godina da bi u svibnju 2013. bila potpuno redizajnirana. Posjećenošću stranica u Savezu su zadovoljni, a korisnici hvale dizajn i preglednost. Stranica će se i dalje razvijati na osnovi analize po-

dataka o posjećenosti, uvidu u dobnu raspodjelu, tehnologiju kojom se pristupa stranicama, regiju, učestalost, aktivnost posjetitelja i slično.

Daljnji su planovi vrlo ambiciozni. Web-lokacija stalno se unaprjeđuje, dodaju se nove mogućnosti, olakšava pristup i pojednostavljuje sadržaj. Za održavanje, sigurnost podataka, arhiviranje i upravljanje sadržajem osnovan je i stručni tim suradnika. Proračun je poslovna tajna, ali Drakšić ističe da ne premašuje uvjete u kojima svi živimo, posebice ne uvjete u kojima djeluje šport u Hrvatskoj.

Web-lokacija Saveza je i informativni i marketinški alat, potvrđuje voditeljica marketinga Aida Karlo. Danas je vrlo bitno dovesti ljudе do točnih informacija, ali im ujedno treba omogućiti i informacije o uslugama i radu suradnika, u ovom slučaju sponzora i partnera Saveza. Taj je spoj dodana vrijednost stranica, uz kvalitetnu i sigurnu uslugu.

Stranica pruža informacije

o svemu što HKS objedinjuje, tako da svi poklonici košarke mogu „navratiti“ i potražiti ono što ih zanima predstavljeno na unificiran i jednostavan način. Cilj je, pojašnjava Drakšić, i bio udružiti igrače, natjecatelje, publiku, navijače, djelatnike, čak i slučajne posjetitelje, a pri tom biti informativan, inovativan i pratiti svjetske tredove. Zato ni društvene mreže nisu zanemarene, ali je još riječ o projektu u razvoju. Stranica na Facebooku ne

HKS je zakoračio u svijet Facebooka, a uskoro će i na Twitter

davno je počela, a uskoro se planira i uključenje na Twitter.

Savezu je bitno dostavljati točne

i ažurne informacije do svih koji žele pratiti što se zbiva u hrvatskoj košarci.

- Stoga im želimo omogućiti pristup sa što više lokacija, navesti ih da nas lagano pronađu, odnosno što manje traže, jer mi njih tražimo i dostavljamo im informacije na ruke. Vidimo dobru budućnost na društvenim mrežama te pojačanu posjećenost i aktivnost za vrijeme velikih natjecanja - kaže glavni tajnik HKS-a.

Kao član Međunarodnog košarkaškog saveza, FIBA-e, i Hrvatskog olimpijskog odbora, HKS redovito surađuje s tim institucijama, pa raspolaže točnim informacijama čija je objava i dio dužnosti Saveza u informiranju javnosti na mreži. Komunikacija i transparentnost vrlo su bitan segment posla HKS-a.

- FIBA Europe pružatelj je svih

statističkih aplikacija kad je riječ o reprezentacijama, taj se dio ugrađuje na web i to je jedna od važnijih aplikacija - pojašnjava glavni tajnik.

Kad je riječ o webu kao mogućnosti jeftinije organizacije stručne potpore trenerima i ostalom stručnom osoblju, intranet je u razmatranju; zasad nema potrebe za tim sustavom, ali ga nisu ni odbacili. O organizaciji webinaru kao jeftinije inačice edukacije ne razmišlja se jer, kako kaže Drakšić, u Savezu smatraju da je jedna od specifičnosti komunikacije u športu osobni kontakt - pokazivanje noviteta i izravni kontakt predavača i novih trenera i sudaca.

Zato se svake godine u suradnji sa sponzorima priređuju edukacijski seminari za mlade trenere, liječnike u športu i nove suce, na kojima se osobnim kontaktom i raspoloživošću starijih kolega na licu mjesta može doznati mnogo više, pitati, pokazati i naučiti. ●

Edukacijska rubrika stranice FIBA Europe

Summary

The website of the Croatian Basketball Federation has existed for ten years, and it was designed as a central point of information for fans, basketball staff, players and all the other basketball fans to whom the Federation wishes to provide easy access from as many locations as possible.

Completely redesigned in May 2013, the site will continue to develop based on the analysis of data on site hits, insight into age distribution, technology used for accessing the site, region, frequency, visitor activity...

Further plans are very ambitious. The website is constantly being improved, new features are being added, access is made easier and the content is simplified. For maintenance, data security, archiving and content management a special professional team of associates is established.

The social networks are not neglected as well, but it is still a project in development. The page on Facebook has recently started, and soon a page on Twitter will be made.

As a member of the International Basketball Federation, FIBA, and the Croatian Olympic Committee, the Croatian Basketball Federation is cooperating with these institutions on the regular basis, and therefore possesses the accurate information whose publication is part of the duties of the Federation in informing the public on the network.

FIBA Europe is a provider of all the statistical applications when it comes to national teams, that part is installed on the web and it is one of the most important applications.

ZLATNA KNJIGA HRVATSKOG KAJAKAŠTVA NA DIVLJIM VODAMA

AUTORI: **Zdenko Jajčević, Božidar Pažur i Eduard Hemar**

GLAVNA UREDNICA I REDAKTORICA:

Smiljana Jelčić Ivanošić

GODINA I MJESTO IZDAVANJA: **2011., Zagreb**

STRANICA: **387**

FORMAT: **22,5x30 cm**

UVEZ: **tvrđi**

IZDAVAČ: **Libera Editio d.o.o. i Kanu klub Končar**

OBLIKOVANJE I PRIPREMA ZA TISAK: **Domagoj Verović**

TISAK: **Offset KreBEG**

DOSTUPNOST: **Libera Editio d.o.o., Selska cesta 7/c,
10000 Zagreb, tel: +385 (0)1 3778 798; Kanu klub Končar,
ŠRC Jarun, Kajakaški prilaz bb, 10000 Zagreb,
tel./fax: +385 (0)1 3833 019, knjižare VBZ, VBZ online i knjižnice
diljem Republike Hrvatske**

CIJENA: **280,00 kuna**

Povod drugoj knjizi biblioteke "Zlatna knjiga hrvatskog športa" bila je 60. obljetnica djelovanja zagrebačkog Kanu kluba Končar, no knjiga je mnogo više od povijesti jednog kluba. Podacima, činjenicama, dokumentima i ilustracijama bogato štivo sveobuhvatan je pregled prošlosti i sadašnjosti, ali i propitkivanje budućnosti hrvatskog kajakaštva na divljim vodama.

Znajući da će knjiga doći u ruke i divljevo-daškom kajakaštvu nevičnom čitatelju, autoru nas najprije upoznaju s poviješću kajakaštva u svijetu te porijeklom i raznovrsnošću kajaka. Povijest hrvatskog divljevodaškog kajakaštva podijeljena je na razdoblje do 1945. u kome je, budući da je u početcima kajakaštvo bilo tek izletnička aktivnost, važnu ulogu na razvoj kajakaštva imala rijeka Sava. Prvi sklopivi kajak, u Zagreb je 1919. iz Graza donio Marko Jurinčić, a 1923. zagrebački

je Etnografski muzej organizirao kajakašku ekspediciju Kupom s ciljem prikupljanja izvorne grude. Kao sportska grana, kajakaštvo se počelo razvijati krajem dvadesetih godina dvadesetog stoljeća, 1930. osnovan je Kajak klub Zagreb, a Prvo Državno prvenstvo održano je 1933.

U razdoblju nakon II. svjetskog rata, pratimo osnivanje Kajakaškog saveza Hrvatske i klubova izvan Zagreba, samogradnju i prva poslijeratna natjecanja.

Zasebno poglavlje donosi pregled klubova kajakaša na divljim vodama, a s autorima šećemo poviješću triju klubova - Kajak kanu klubovi Zagreb i Varteks te svećarski Kanu klub Končar - s najdužom tradicijom i najboljim rezultatima. Upoznajemo se s tradicionalnim kajakaškim natjecanjima te značajnim projektima i akcijama. Posebnu topolinu ovoj knjizi daruju crte iz klupske života pisane emocijama članova Kanu kluba Končar.

Odmah potom Božidar Pažur nas vraća u stručne vode detaljno nas upoznajući s osnovama kajakaštva, ali i sa splavarenjem i raftingom. Ova poglavlja preporučam, kao više nego korisno štivo, svima onima koji se, bez obzira na dob, odluče posvetiti ovom izazovnom športu na riječnim brzacima.

Eduard Hemar svoj doprinos ovoj jedinstvenoj knjizi daje biografijama hrvatskih divljevodaša, rezultatima s međunarodnih natjecanja, pregledom prvaka državnih prvenstava, kao i podsjećanjem na one koji su podupirali i podupiru hrvatski kajakaški sport.

FILOZOFIJA SPORTA

AUTOR: **Antun Šafarić**

RECENZENTI: **dr. sc. Vladimir Strugar, Hrvoje Horvat, dipl. iur., Dragutin Šurbek, Miroslav Pribanić - Raban, Radivoj Hudetz, prof., Mirela Šikorona - Ivančin**

GODINA I MJESTO IZDAVANJA: **2012., Zagreb**

STRANICA: **282**

FORMAT: **17x25 cm**

UVEZ: **tvrđi**

IZDAVAČ: **Amanita d.o.o., Bjelovar**

OBLIKOVANJE I PRIPREMA ZA TISAK:

Damir Bencek, dipl. ing.

TISAK: **Amanita d.o.o., Bjelovar**

DOSTUPNOST: **Amanita d.o.o., P. Biškupa 3, 43000 Bjelovar, tel: +385 (0)43/246 236, e-mail: amanita11@amanita.hr; Antun Šafarić, mob: +385(0)91/538 1405, +385 (0)99/802 8102, fax: +385 (0)43/246-195, e-mail: antun.safaric@du.t-com.hr**

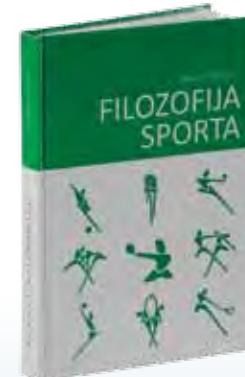
CIJENA: **126,00 kuna**

Knjigom "Filozofija sporta", Antun Šafarić, magistar ekonomskih znanosti, ali i negdašnji uspješan športaš, trener i teoretičar u središte svog zanimanja postavlja šport. U prvom dijelu knjige, namijenjenom širokoj publici zaljubljenika u šport, autor propituje šport i odnos športa i života. Prezentira prednosti bavljenja športom i športski image s jedne, te negativnosti športa, športske ozljede, i fanatizam u športu i životu, s druge strane. Osvrće se na uprave športskih društava, ekološku održivost športa, ali propituje i približava čitatelju i fenomene poput karijere, popularnosti, slave, prava na šport i utjecaja medija. Naglašava važnost relaksacije i motivacije u športaša i progovara o nikad do kraja razriješenom misteriju talenta, ali i psihičkoj stabilnosti, tremi odnosno smirenosti, strahu, tjeskobi, pesimizmu, opreci kukavičluka i hrabrosti, emocijama i agresivnosti, zamoru i pretreniranosti kao važnim čimbenicima športskog, ali, šire gledajući, i životnog uspjeha.

U drugom, opsegom manjem dijelu knjige, autor prenosi svoje dugogodišnje stručno stolnotenisko iskustvo obrađujući pojedine cjeline iz teorije stolnog tenisa.

Ovaj dio knjige, s obzirom na stručnost i potrebljana predznajna, nije namijenjen stolnoteniskim početnicima, već stolnotenisačima i stolnotenskim djelatnicima željnim nadogradnje znanja o svom športu. Autor im prenosi svoja znanja i bogato iskustvo vezano uz unapređenje igre, serviranje i vraćanje servisa, rad nogu, koncepciju i taktiku igre te koncentraciju.

Ako ovu zanimljivu i čitku knjigu, makar i nasumce, otvorite i zavirite u njezine stranice, vjerujem da vas autorove teze neće ostaviti ravnodušnima. Složili se ili ne složili s njima, natjerat će vas na promišljanje, a neke, vjerujem i u polemiku.

MANAGEMENT OLIMPIJSKIH IGARA

AUTOR: **Damir Škaro**
 UREDNIK: **akademik Vladimir Stipetić**
 RECENZENTI: **prof. dr. sc. Halid Konjhodžić i prof. dr. sc. Josip Deželjin**
 GODINA I MJESTO IZDAVANJA: **2012., Zagreb**
 STRANICA: **336**
 FORMAT: **16x23 cm**
 UVEZ: **meki**
 IZDAVAČ: **MATE d.o.o., Zagreb**
 OBLIKOVANJE I PRIPREMA ZA TISAK: **MATE d.o.o., Zagreb**
 TISAK: **Stega tisak d.o.o., Zagreb**
 DOSTUPNOST:
www.mate.hr; VBZ i VBZ online knjižara te u knjižnicama diljem Republike Hrvatske
 CIJENA: **300,00 kuna u knjižarskoj mreži, 220,50 kuna on-line cijena na www.mate.hr**

Knjiga "Management Olimpijskih igara", sinteza je iskustava proslavljenog hrvatskog olimpijaka prikupljenih na pet Olimpijskih igara koje je gledao očima športaša i onih temeljenih na desetogodišnjem istraživačkom radu u statusu analitičara ekonomke športa. "Management Olimpijskih igara" bavi se evolucijom financiranja velikih sportskih priredbi, prvenstveno Olimpijskih igara, ali u upozorava na promjenu poimanja športa i Olimpijskih igara. Danas daleke 1912. Olimpijski odbor je oduzeo zlatnu medalju Jimu Thorpeu, jer je, navodno, bio profesionalac, točnije u svom je matičnom timu dobivao nekoliko

dolara tjedno, dok je 1992. SAD na Olimpijskim igrama zaustupao košarkaški Dream Team sastavljen od profesionalaca NBA lige, koji superiorno osvaja zlato.

Škaru nam kroz *cost-benefit* analizu Olimpijskih igara od 1960. godine na ovomo, dojmljivo i činjenično prikazuje evoluciju Olimpijskih igara od natjecanja najboljih amatera do natjecanja najtraženijih svjetskih profesionalnih športaša, koja vode profesionalci - poduzetnici, sve složeniji menadžment i marketing - slijedeći načela dobiti i profit. Svojom knjigom nedvojbeno odgovara na pitanja mnogih - Koji su učinci Olimpijskih igara na ekonomsko stanje grada odnosno države domaćina? Tko su "pobjednici", a tko "gubitnici" pri organizaciji Olimpijskih igara? Koji je tijek procesa komercijalizacije Igara? Tko financira sadašnje Olimpijske igre, kako će se ubuduće kretati operativni troškovi Igara i kako će se one financirati ako se zapažene tendencije nastave?

Riječi iz recenzije prof. dr. sc. Halida Konjhodžića: "...svijet sve više prihvata Olimpijske igre kao simbol planetarnog jedinstva čovječanstva. Suština ovog rada dokazuje da iza tog događanja staje i ekonomske sile koje izgraduju i dopunjuju tu sliku planetarnog jedinstva.", možda najbolje opisuju sadržaj i značaj ove knjige.

TJELOVJEŽBENE UDRUGE ISTOČNE HRVATSKE DO 1929. GODINE

AUTOR: **Željko Iveljić**
 GODINA I MJESTO IZDAVANJA: **2012., Vinkovci**
 STRANICA: **263**
 FORMAT: **21x21 cm**
 IZDAVAČ: **Povjesno i športsko društvo "Hrvatski sokol", Vinkovci**
 OBLIKOVANJE I PRIPREMA ZA TISAK:
Željko Iveljić i Snježana Grebenc
 TISAK: **Zebra Vinkovci**
 DOSTUPNOST:
Povjesno i športsko društvo "Hrvatski sokol", Vinkovci, Hansa Dietricha Genschera 2, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci
 CIJENA: **150,00 kuna**

Formatom nevelika, no povijesnom i arhivskom građom obilna monografija, vrijedan je pregled nastanka i razvoja gimnastike na području Slavonije i Srijema, koji obuhvaća i utjecaj gimnastike na razvoj i unapređenje školstva, razvoj tjelesnog odgoja i vježbanja. Monografija je objavljena povodom 150. obljetnice osnutka hrvatskih sokolskih župa u istočnoj Hrvatskoj i 50. godišnjice Kupa Slavonije u športskoj i ritmičkoj gimnastici.

Gimnastička povijest istočne Hrvatske ispisana je vrlo pregledno te nas autor najprije upoznaje s područjem obuhvata knjige, pa u drugom poglavlju prelazi na utjecaj tjelovježbenih udruženja na razvoj drugih športova, gimnastičke literature, odnos glazbe i ritmičke gimnastike te razvoj gimnastičkih dvorana i sprava.

Treće poglavlje obuhvaća osnivanje i razvoj tjelovježbenih društava do osnivanja Saveza hrvatskih sokolskih društava. U njemu je detaljnije obrađen i rad postojećih društava, kao i gimnastika u školstvu.

Četvrta cjelina prati nagli razvoj društva istočne Hrvatske nakon osnutka Saveza hrvatskih sokolskih društava te daljnji razvoj gimnastike, dok peto poglavlje obrađuje razvoj društava nakon osnivanja četiri istočnogradske sokolskih župa i opisuje dogadanja unutar njih. Naredno poglavlje donosi pregled srpskih sokolskih i ostalih tjelovježbenih društava prije Prvog svjetskog rata, a sedmo obrađuje sokolska previranja nakon rata te način na koji su se društva udruživala, djelovala i razdrživala. Osmo je poglavlje posvećeno djelovanju Hrvatskog sokola, unutar sokolskih župa u istočnoj Hrvatskoj od 1924. do 1929. Deveto poglavlje obuhvaća društva i dvije sokolske župe iz istočne Hrvatske, odnosno njihovo djelovanje unutar Jugoslavenskog sokolskog saveza, dok se deseto odnosi na razvoj Hrvatskog katoličkog orla i društava istočne Hrvatske.

Zadnje je poglavlje posvećeno statistici, odnosno pregledu svih dostupnih rezultata s natjecanja pojedinaca, odjela i društava iz istočnih hrvatskih župa.

Dodijeljena Nagrada Dražen Petrović 2013.

Franjo Luković (predsjednik HTS-a), Ana Konjuh, Josip Čop, Milan Bandić i Zlatko Mateša

Na prigodnoj svečanosti povodom Hrvatskog olimpijskog dana u Muzejsko-memorijalnom centru "Dražen Petrović", u Zagrebu su 10. rujna uručene nagrade darovitim mladim športašima i ekipama za izvanredne športske rezultate i športski razvoj.

Nagrada koja nosi ime Dražena Petrovića, u spomen na jednog od najboljih svjetskih košarkaša i nositelja triju olimpijskih odličja (Ol Los Angeles 1984., Seoul 1988. i Barcelona 1992.), u kategoriji najuspješnije športašice dobila je tenisačica Ana Konjuh koja je ujedno i proglašena najvećom nadom hrvatskog športa. Atletičar Matija Gregurić najuspješniji je mladi športaš, a jedrilčar Dominik Perković najveća je nada hrvatskog športa.

Najuspješniji športski sastav u konkurenciji parova, štafete i posade u 2013. godini je kajakaška štafeta u sastavu Luka Obadić, Jadran Zonići i Ivan Tolić. Dobitnici nagrade u kategoriji najuspješnije ženske ekipe je mlađa juniorska kuglačka reprezentacija u sastavu Klara Sedlar, Mirna Bosak, Milana Pavlić, Ana Jambrović, Valentina Pavlaković, Helena Bolić.

U kategoriji najuspješnjeg muškog sastava nagrađena je juniorska vaterpolska reprezentacija u sastavu: Ivan Mercešić, Luka Bukić, Marko Macan, Antun Goreta, Loren Fatović, Marino Čagalj, Andrija Bašić, Antonio Buha, Ante Visković, Ivan Živković, Ante Vukičević, Luka Lozina i Andro Gagulić.

Prestižnu nagradu HOO-a mladim športašima za potporu u dalnjim športskim nastojanjima - a koje je izabrao odbor

u sastavu Dubravko Šimenc, Martina Zubčić, Tamara Boroš (Hrvatski klub olimpijaca); Ana-Marija Čelan, Natko Zrnčić-Dim i Ištvan Varga (Komisija športaša HOO-a); Iva Perdec Augustić, Romana Caput Jogunicu i Vinko Knežević (Hrvatski zbor športskih novinara), Sanda Čorak, Branimir Bašić i Miho Glavić (Vijeće HOO-a), te predsjedavatelj i predsjednik Odbora, predstavnik „Sportskih novosti“ Zvonimir Boban - uručila je majka preminuloga Dražena u nazočnosti čelnika HOO-a Zlatka Mateše i Josipa Čopa, gradonačelnika grada Zagreba Milana Bandića i drugih uglednika javnog i športskog života.

► **MATIJA GREGURIĆ**, rođen 17. rujna 1996. u Zaboku, svjetski je prvak u konkurenciji mlađih juniora 2013. u bacanju kladiva (79,38). Vođen trenerskim umijećem jednog od najvećih hrvatskih atletskih stručnjaka Ivanom Ivančićem, ovim je rezultatom mlađi bacač srušio 11 godina star hrvatski rekord za mlađe juniore.

Na ovogodišnjim tablicama Međunarodne atletske federacije (IAAF) u svojoj je konkurenciji treći, a na europskoj listi (EAA) je prvi.

Matija Gregurić & Ana Konjuh

► **ANA KONJUH** rođena 1997. u Dubrovniku, 2012. je osvojila u Key Biscayne u Orange Bowlu, jedan od najprestižnijih juniorskih teniskih turnira, potom veliki juniorski turnir Eddie Herr. Iste je godine nastupila u paru (s Švicarkom Belindom Benčić) u juniorskom finalu turnira parova na Wimbledonu. U siječnju 2013. dvostruka je pobjednica juniorskog Grand Slam turnira Australian Open, u konkurenciji parova i pojedinačno, čime preuzima 1. mjesto na svjetskoj rang listi ITF do 18. godina. U veljači 2013. debitirala za hrvatsku Fed Cup reprezentaciju, donijevši tri pobjede u pojedinačnoj konkurenciji te jednu u igri parova. Prvi ITF turnir Konjuh je osvojila u lipnju 2013. u Montpellieru, a svoj drugi juniorski Grand Slam turnir u pojedinačnoj konkurenciji US Open, u rujnu 2013. godine.

HOO o nacionalnom programu športa do 2022.

Vijeće Hrvatskog olimpijskog odbora uputilo je u rujnu 2013. nacionalnim športskim savezima i županijskim športskim zajednicama prijedlog Nacionalnog programa športa za razdoblje od 2014. do 2022. koji se odnosi na djelokrug rada Hrvatskog olimpijskog odbora i njegova članstva.

Okosnica prijedloga HOO-a je športaš i skrb o njegovom napretku, zaštiti zdravlja, školovanju i zapošljavanju, vrhunskom športu i velikim športskim natjecanjima (osobito Olimpijskim igrama), programima športa i športskoj infrastrukturi u sredinama lokalnih športskih zajednica, školovanju stručnih kadrova, međunarodnoj suradnji, EU i fondovima, informacijama i komunikacijama u športu u digitalno doba, zakonodavnim okvirima i financiranju športa za koji je HOO zadužen prema aktualnom Zakonom o sportu.

Uz Hrvatski olimpijski odbor, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta pozvalo je još četiri naša vrhovna športska tijela na izradu prijedloga - Hrvatski paraolimpiski odbor, Hrvatski školski športski savez, Hrvatski športski savez gluhih i Hrvatski akademski športski savez.

Mišljenje o prijedlozima dat će Nacionalno vijeće za sport, a ovaj strateški dokument hrvatskoga športa na prijedlog Vlade Republike Hrvatske trebao bi doskora donijeti Hrvatski sabor.

Hrvatski olimpijski dan

Središnjom proslavom u Osijeku 10. rujna 2013., Hrvatski olimpijski odbor proslavio je ovogodišnji nacionalni olimpijski dan (HOD) posvećen utemeljenju 1991. godine. Športaši i građani, volonteri i stručnjaci u manjim i većim sredinama širom Hrvatske, uz klubove i županijske športske zajednice, dali su sve od sebe da proslave dan kojim je otvoren put u svjetsku olimpijsku obitelj.

"Hrvatski olimpijski dan i ima svrhu da potakne, osobito mlade ljudе, u bavljenju nekom od športskih aktivnosti. On nije sam sebi svrha, već poticaj fair playa odnosa, prijateljstva, solidarnosti i drugih etičkih životnih i olimpijskih načela na koje smo pozvani u športu", kazao je pomoćnik glavnog tajnika za program športa na lokalnoj razini HOO-a Siniša Krajač koji je posjetio središnju proslavu na srednjoškolskom igralištu u Osijeku.

Uz srebrnu olimpijku s Olimpijskih igara u Moskvi 1980.

Presentation of Drazen Petrovic Award 2013

At a ceremony on the occasion of the Croatian Olympic Day in the Museum and Memorial Center "Drazen Petrovic" in Zagreb, held on September 10th, gifted young athletes and teams were awarded for outstanding sports results and development.

The award that bears the name of Drazen Petrovic, in memory of one of the world's best players and holder of three Olympic medals (Los Angeles Olympics in 1984, Seoul in 1988 and Barcelona 1992), was presented in the category of the most successful sportswomen to the tennis player Ana Konjuh, who was also proclaimed the greatest hope of Croatian sports. Athlete Matija Greguric most successful young athlete, a sailor Dominik Perkovic greatest hope Croatian Sports.

The most successful sports pair in doubles competition, relays and crews in 2013 was the kayaking relay in the composition of Luke Obadic, Jadran Zonjic and Ivan Tolic. Award winners in the category of the most successful women's team is the younger junior bowling team composed of Klara Sedlar, Mirna Bosak, Milan Pavlic, Ana Jambrovic, Valentina Pavlakovic and Helena Bolic. In the category of the most successful male team, the award went to the junior water polo team members: Ivan Maracic, Luka Bukic, Marko Macan, Antun Goreta, Loren Fatovic, Marino Cagalj, Andrija Basic, Antonio Buha, Ante Viskovic, Ivan Zivkovic, Ante Vukicevic, Luka Lozina and Andro Gagulic.

The prestigious COC award for young athletes in support of future sports endeavors (selected by a committee consisting of: Dubravko Simenc, Martina Zubcic, Tamara Boros (Croatian Olympians Club), Ana-Marija Celan, Natko Zrncic - Dim and Istvan Varga (Athletes' commission of the COC); Iva Perdec Augustic, Romana Caput Jogunica and Vinko Knezevic (Croatian Sports Journalists Association), Sanda Corak, Branimir Basic and Miho Glavic (COC Council), and chairman and President of the Committee, the representative of "Sports News" Zvonimir Boban, was presented by the mother of the deceased Drazen in the presence of the heads of the COC Mr. Zlatko Matesa and Josip Cop, Zagreb Mayor Mr. Milan Bandic and other notables of public and sports life.

► MATIJA GREGURIC, born on September 17th in Zabok, is the world champion in the competition of younger juniors in 2013 in hammer throwing (79.38). Guided by the coaching skills of one of the greatest Croatian athletics expert Ivan Ivancic, with this result the young athlete broke the 11-year-old Croatian record for younger juniors .

On this year's tables of the International Association of Athletics Federations (IAAF) he is third in his competition class, and the first on the European ranking (EAA).

godine rukometničcu Kaju Ileš, srebrnog olimpijca Davida Šaina (četverac na pariće, London 2012.) te Mirnu Rajle Brođanac (veslanje, samac), osvajačicu srebrnih i brončanih medala na europskim i svjetskim prvenstvima, više od 1500 sudionika svih starašnih uzrasta, cijelodnevnim su programom - od biciklizma, balonarstva, juda i veslanja, pa do futsala, rukometa, koturaljkanja i košarke - uz sudjelovanje 31 udruge grada Osijeka, pokazali koliko snažno prihvataju i vole šport.

U Rijeci su manifestaciju olimpijskog duha i svestranosti organizirali Županijska zajednica sportova i Riječki sportski savez. Uz 35 športskih klubova, pridružili su im se najstariji riječki i hrvatski olimpijac, svojedobno ponajbolji vaterpolisti vratar na svijetu, 88-godišnji Zdravko Ćiro Kovačić (nositelj dviju srebrnih olimpijskih medalja - OI 1952. u Helsinkiju i OI 1956. u Melbourneu), zlatni vaterpolisti olimpijac iz Londona 2012. Samir Barać te dvostruki rukometni medaljonoš Alvaro Načinović (zlato OI Atlanta 1996. i bronca OI Seoul 1988.)

„Hrvatska i olimpijska odličja“ - jedinstvena knjiga biografija olimpijaca

U nazočnosti brojnih uglednika hrvatskog športa, u Novinarskom domu u Zagrebu, 9. rujna predstavljena je knjiga "Hrvatska i olimpijska odličja" autora Jurice Gizdića, najplodonosnijeg istraživača hrvatske športske povijesti. Knjiga u izdanju kuće Alfa d.d. iz Zagreba i potpore Hrvatskog olimpijskog odbora, donosi biografije 291 olimpijaca koji su zadužili hrvatski šport, ali i zajednicu u cijelini.

Od pariških igara 1900. do Londona 2012. godine, od Milana Neralića prvog Hrvata osvajača olimpijskog odličja, do Sandre

Jurica Gizdić

Perković zlatne atletičarke iz Londona, javnosti su prvi put u cijelosti obznanjene biografije hrvatskih ljudi koji su ugrađeni u hrvatski i svjetski olimpijski pokret.

"Ovo je jedinstvena knjiga u kojoj je uz biografije naših olimpijaca ispisana, ne samo športska i olimpijska, nego i politička povijest Hrvatske", kazao je na predstavljanju knjige predsjednik HOO-a Zlatko Mateša.

Prema Daniri Bilić Nakić, srebrnoj košarkašici s Igara 1988. godine, koja je govorila u ime Hrvatskog kluba olimpijaca, knjiga "Hrvatska i olimpijska odličja" dolazi kao predivan poklon u doba kad je Hrvatski sabor definitivno izglasao naknadu za športsku izvrsnost najboljim hrvatskim športašima, što je bio dug prema hrvatskim olimpijcima, najboljim veleposlanicima naše države.

Knjiga "Hrvatska i olimpijska odličja" koja će prema najavi izdavačke kuće „Alfa“ biti dostupna ne samo u njihovim knjižarama, već i školskim knjižnicama širom Hrvatske, uvod je u najavljeni seriju knjiga o našim najboljim trenerima, najuspješnijim hrvatskim športašicama, dok bi kruna izdavačkog pothvata Jurice Gizdića, kao što je kazao predsjednik Hrvatskog zbora sportskih novinara Jura Ozmc, trebala biti knjiga o svim hrvatskim športašima koji su nastupili na Olimpijskim igrama i koja bi trebala biti tiskana uoči olimpijskih igara u Rio de Janeiru 2016. godine.

Sam autor Jurica Gizdić, inače dopredsjednik Hrvatskog društva za povijest športa, želio je knjigom, koja je nastala kao plod višegodišnjeg istraživanja naše športske povijesti, pokazati što je sve hrvatski šport dao olimpijskom pokretu i koliki je udio hrvatskih nositelja olimpijskih medalja u bivšoj državi (Jugoslavija).

Isplate trajne mješecne naknade mogu početi

Uredbom o dodjeljivanju trajnih novčanih mješecnih naknada vrhunskim hrvatskim športašima osvajačima odličja na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama, olimpijskim igrama gluhih i svjetskim seniorskim prvenstvima u olimpijskim sportovima i disciplinama (koju je Vlada RH donijela 5. rujna, na 114. sjednici), zaokruženo je pravo športaša na novčanu mješecnu naknadu koje je doživotno.

Naknada, koja se tretira kao naknada za športsku izvrsnost, u rasponu je od 40 do 100 posto prosječne neto plaće u RH u vrijeme stjecanja toga prava, a državnim je proračunom 2013. rezervirano 12.140.431 kuna. U projekcijama proračuna za 2014. i 2015., taj se iznos godišnje kreće oko 14 milijuna kuna.

Uredbom koja stupa na snagu osmog dana nakon objave u Narodnim novinama, propisani su još i postupak ostvarivanja prava, izdavanja rješenja, vođenje evidencije i nadležnosti te drugih obveza. Zahtjev se podnosi Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, a izvadak iz evidencije mogu dobiti u HOO-u oni koji su osvojili medalje na olimpijskim igrama i svjetskim seniorskim prvenstvima u olimpijskim sportovima i disciplinama, u Hrvatskom paraolimpijskom odboru za Paraolimpijske igre te u Hrvatskom sportskom savez gluhih za medalje na olimpijskim igrama gluhih.

U obzir je uzet i status športa odnosno discipline u vrijeme osvajanja medalje, prvenstveno u smislu uvrštenja u program liga u četverogodišnjem ciklusu.

Športaš koji je osvojio više medalja ostvaruje pravo samo za jednu medalju, pri čemu je mjerodavan iznos naknade koji ostvaruje za najsjajniju medalju.

Čestitke novom predsjedniku MOO-a

Thomas Bach, Nijemac, bivši njemački reprezentativac u mačevanju, koji je na OI 1976. u Montrealu osvojio zlatnu medalju, a te iste godine i Svjetsko prvenstvo, novi je predsjednik Međunarodnog olimpijskog odbora (MOO). Izbole je dobio u konkurenciji Portorikanca Richarda Carriona, Sergeja Bubke (Ukrajina), Ser Miang Nga (Singapur), Ching-Kuo Wu (Kineski Tajpeh) i Denisa Oswaldala (Švicarska).

Thomas Bach

carska) na 125. zasjedanju MOO-a održanome 10. rujna u Buenos Airesu.

U dugoj povijesti ove vrhovne institucije svjetskog športskog i olimpijskog pokreta, Bach koji je bio dopredsjednik MOO-a od 2012. te član brojnih odbora, deveti je predsjednik MOO-a naslijedivši na toj poziciji Belgijanca Jacquesa Roggea koji je MOO vodio od 2001.

Novom predsjedniku MOO-a Thomasu Bachu, čelnici Hrvatskog olimpijskog odbora (HOO), predsjednik i glavni tajnik Zlatko Mateša i Josip Čop, uputili su čestitku u kojoj mu u ime hrvatske olimpijske obitelji žele uspješan mandat i potvrđuju iskreno partnerstvo HOO-a. Isto tako zahvalili su se dosadašnjem predsjedniku Jacquesu Roggeu na kontinuitetu izvrsnosti, predanosti olimpijskom pokretu i prijateljstvu koje traje od prvog posjeta HOO-u 1993. godine.

Hrvatski učenici o Olimpijskim igrama

Hrvatska olimpijska akademija i Hrvatski školski športski savez proveli su početkom rujna finalni izbor najboljih učeničkih prezentacija o Olimpijskim igrama što je bila ovogodišnja tema iz učenja o međunarodnome olimpizmu i olimpijskom pokretu. Prema sporazumu kojeg su ove dvije ugledne institucije potpisale u siječnju 2013., ovaj je natječaj pod nazivom "Školski šport i olimpijski pokret na

Croatian Olympic day

With the central celebration held on September 10th in Osijek, the Croatian Olympic Committee celebrated this year's National Olympic Day (HOD), dedicated to the establishment in 1991. Athletes and citizens, volunteers and professionals in smaller and larger communities across Croatia, along with the clubs and county sports communities did their best to celebrate the day that opened the way into a worldwide Olympic family.

"The Croatian Olympic Day is intended to encourage, particularly young people, in dealing with some of the sports activities. It is not its own purpose, but an encouragement of fair play relations, friendship, solidarity and other ethical lifestyle and Olympic principles which we must respect in sports", said the Assistant Secretary for the Sports Programme at the local level of the COC. Mr. Sinisa Krajac, who visited the center celebration at the high school playground in Osijek.

Along with the silver winning Olympian from the Olympic Games in Moscow in 1980, the handball player Kaja Iles, silver winning Olympian David Sain (quadruple sculls, London 2012) and Mirna Rajle Brodanac (rowing, singles), the winner of silver and bronze medals at the European and World championships, more than 1.500 participants of all age groups, showed both with the all-day program - from cycling, ballooning, judo and rowing to futsal, handball, roller-blading and basketball - and with the participation of 31 associations of Osijek how strongly they embrace and love the sports.

In Rijeka the manifestation of the Olympic spirit and versatility was organized by the County community of sports and Rijeka Sports Federation. The 35 sports clubs were joined by the oldest Croatian and Rijeka's Olympian, once the best water polo goalkeeper in the world, 88 -year-old Mr. Zdravko Ciro Kovacic (winner of two silver Olympic medals – the Olympics in Helsinki in 1952 and the Olympics in Melbourne in 1956), water polo gold winning Olympian in London 2012 Samir Barac and double medal winner in handball Mr. Alvaro Nacinovic (gold at the Atlanta Olympics in 1996 and bronze at the Seoul Olympics in 1988).

Congratulations to the new President of the IOC

Mr. Thomas Bach, a German, former member of the German national fencing team, who won a gold medal at the Olympics in 1976 in Montreal and that same year also the World Cup, is the new president of the International Olympic Committee (IOC). He won the elections in competition with Puerto Rican Richard Carrion, Sergey Bubka (Ukraine), Ser Miang Ng (Singapore), Ching- Kuo Wu (Chinese Taipei) and Denis Oswald (Switzerland) at 125th IOC Session held on September 10th in Buenos Aires.

In the long history of this supreme institution of world's Sports and Olympic Movement Bach, who was the Vice President of the IOC since 2012 and member of numerous committees, is the ninth president of the IOC, inheriting thus the position of the Belgian Jacques Rogge who has led the IOC since 2001.

The heads of the Croatian Olympic Committee (COC), President and General Secretary Mr. Zlatko Matesa and Mr. Josip Cop, congratulated the new IOC President Thomas Bach, wishing him - in the name of the Croatian Olympic family - a successful term and confirmed the true partnership of the COC. They also thanked the former president Jacques Rogge on the continuity of excellence, dedication to the Olympic Movement and the friendship that lasts from the first visit to the COC in 1993.

HRVATSKI OLIMPIJSKI ODBOR
CROATIAN OLYMPIC COMMITTEE

temu Olimpijske igre", jedan je iz niza projekata olimpijskog obrazovanja u korist etičkih i moralnih standarda u odrastanju mlađih naraštaja.

Kao podloga za učenje o Olimpijskim igrama poslužila je knjiga "Što znate o Olimpijskim igrama?", u izdanju Olimpijskog muzeja u Lausanni, a koju su Hrvatski olimpijski odbor i Hrvatska olimpijska akademija pripremili na hrvatskome jeziku.

Hrvatski su učenici, članovi školskih športskih društava, brojnim prezentacijama, radionicama ili športskim izvedbama pokazali istinsko razumijevanje važnosti i ugleda najvećeg međunarodnog športskog događaja - Olimpijskih igara, te dali neprocjenjivi dar toj proslavi, svoje viđenje Igara i njihovo značenje.

Dobitnici nagrada uz zahvalnicu i prigodne novčane naknade u kategoriji osnovnih škola redom su: 1. Školsko sportsko društvo O.Š. Vidovec 2. ŠSD Mladost, O.Š. August Cesarec, Ivankovo 3. ŠSD Goran, O.Š. Ivan Goran Kovačić, Gora.

U kategoriji srednjih škola: 1. ŠSD Bedex, Bedekovčina, 2. ŠSD Gaj, Krapina, 3. ŠSD Sokol, Donji Miholjac.

Iz tiska izašao najnoviji broj HŠMV-a

U rujnu je iz tiska izašao najnoviji broj Hrvatskog športskomedicinskog vjesnika (HŠMV) kojeg Hrvatski olimpijski odbor, njegov izdavač, tiska dva puta godišnje. Uredništvo pod vodstvom glavne urednice Branke Matković s Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te zamjenika Ive Vidovića, u ovom je broju objavilo niz stručnih i znanstvenih članaka iz područja športske medicine, kinezilogije i pojedinih športova poput gimnastike i rukometa.

HŠMV je dvojezično pisan (hrvatski i engleski), indeksiran je u brojnim međunarodnim znanstvenim i stručnim bibliotekama i može ga se, uz ostalo, u cijelosti čitati na portalu

Besplatni primjerak dobivaju liječnici koji rade u stručnim timovima športaša i nacionalnih športskih saveza, specijalisti športske medicine, fizioterapeuti, nacionalni športski savezi i drugi.

HŠMV utemeljen je prije 28 godina (isprva kao Košarkaški medicinski vjesnik) i okuplja brojna ugledna imena medicine, športa i srodnih disciplina iz Hrvatske i svijeta. Među njima su olimpijci i liječnici Tomislav Smoljanović i Sandra Dubravčić-Šimunjak, Saša Janković, Lana Ružić, Maroje Sorić, Antonela Nedić, Švicarac Niklaus Friederich, Gideon Mann iz Izraela, Paulo Armada da Silva iz Portugala i mnogi drugi.

„Croatia and Olympic medals“

- the unique book on Olympians' biographies

In the presence of many notables of Croatian sports, on September 9th in the Journalists' Home in Zagreb, the book „Croatia and Olympic medals“ by Jurica Gizzdic, the most productive researcher of the Croatian sports history, was presented. The book published by Alfa d.d. from Zagreb and supported by the Croatian Olympic Committee brings the biographies of 291 Olympians who have indebted the Croatian sports, but also the community as a whole.

From Paris Olympics in 1900 up to the London Olympics in 2012, from Milan Neralic, the first Croat winner of Olympic medal, to Sandra Perkovic, the gold winning athlete in London, the public was disclosed, for the first time, the biographies of Croats that are incorporated into the Croatian and world Olympic movement.

“This is a unique book in which, along with the biographies of our Olympians, not only sports and Olympic, but also the Croatian political history is written”, said the COC President Mr. Zlatko Matesa at the presentation of the book.

According to Danira Bilic Nakic, the silver winning basketball player at the Olympics in 1988, who spoke on behalf of the Croatian Olympians Club, the book “Croatia and Olympic medals” comes as a wonderful gift at a time when the Croatian Parliament definitively voted the compensation for sports excellence to the best Croatian athletes, which was a debt to the Croatian Olympic athletes, the best ambassadors of our country.

The book “Croatia and Olympic medals”, which – as announced by the publishing house „Alfa“ – will be available not only in their bookstores, but also in the school libraries across Croatia, will be an introduction into a series of books on our best coaches, the most successful Croatian athletes, while the Crown of the publishing venture of Jurica Gizzdic, as mentioned by the President of the Croatian Sports Journalists Association Mr. Jura Ozmc, should be a book about all the Croatian athletes who performed at the Olympics and it should be published on the eve of the Olympic Games in Rio de Janeiro in 2016.

The author himself Mr. Jurica Gizzdic, the Vice President of the Croatian Society for History of Sport wanted to show with this book, which was a result of years of research of the history of our sports, how much the Croatian Sports have brought to the Olympic Movement and the extent of the Croatian Olympic medal holder in the former state (Yugoslavia).

Croatian students on the Olympics

The Croatian Olympic Academy and Croatian School Sports Federation organized in the beginning of September the final selection of the best students' presentations on the Olympics, which was this year's theme on learning about international Olympism and the Olympic Movement. According to the agreement signed by these two prominent institutions in January 2013, this contest titled “School sports and the Olympic Movement”, is one of a series of projects of Olympic education in favor of ethical and moral standards in the raising of young generations.

The base for learning about the Olympics was the book “What do you know about the Olympics?”, published by the Olympic Museum in Lausanne, which the Croatian Olympic Committee and the Croatian Olympic Academy have prepared in Croatian.

Students, members of school sports associations, showed through numerous presentations, workshops or athletic performances a true understanding of the importance and reputation of the largest international sports event - the Olympic Games, and thereby gave their perception of the Games and their significance.

The most successful in the competition of primary and high schools were awarded the prizes and commemorative compensations.

*Superioran izotonični
napitak!*

Možeš više!

Jamnica
PRO
Sport
izotonik